

मराठी दैनिक मराठी एकीकरण

मराठी मायबोलीचा अभिमान जोपासणारे एकमेव पत्र
 संपादक : डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक
 उप संपादिका : सौ. प्रीती दिपक नाईक
 कार्यकारी संपादक : श्री. विनोद दशरथ मेढे

वर्ष -०५ अंक-१७७ मुंबई, गुरुवार, २९ जानेवारी २०२६ पृष्ठ-८ मूल्य-५ रु. MARATHI EKIKARAN BATMIPATRA

बारामतीत विमान कोसळून उपमुख्यमंत्री अजित पवारांसह ६ जणांचा मृत्यू महाराष्ट्रासाठी अत्यंत मोठी आणि दुर्दैवी बातमी...

“दादा गेले। जमिनीशी घडू नाळ असलेले जननेते, माझे मित्र आणि सहकारी, उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचा विमान अपघातात मृत्यू झाल्याची घटना मनाला अत्यंत व्यथित करणारी आहे. मनाला चटका लावणारी आहे. मन सुन्न झाले आहे. भावना व्यक्त करण्यासाठी माज्याकडे शब्द नाहीत.”

—देवेंद्र फडणवीस, मुख्यमंत्री
 “अजितदादा माज्यापेक्षा वयाने मोठे होते आणि राजकारणातील अनुभवांनीही एक उमदा सहकारी आणि त्यापलीकडे एक मोठा भाऊ गमलावच मला दुःख आहे. करतो, बघतो, सांगतो हे शब्द अजितदादांच्या डिव्हानरीत नव्हते. चूक दाखवण्याची, प्रसंगी कानउघाडणी करण्याची हिमत त्यांच्यात होती. ओढात एक आणि पोटात एक असा अजितदादांचा स्वभावच नव्हता. बोलायला रोखटोच परतु मनाने अविशय निर्मळ असलेला हा नेता होता. कार्यकर्त्यांचा नेता अशी त्यांची ओळख होती. सामान्य माणसाला ते आपले वाटत असत.”

—एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री
 “अजित पवार हे कमालीचे स्पष्टवक्ते होते. काम होणार नसेल तर ते तोंडावर सांगायचं आणि होणार असेल तर त्यासाठी ते सगळी शक्ती लावायचे. आश्वासन देऊन स्वतः भोवती माणसांचा भिंगा घालायचा हा त्यांचा स्वभाव नव्हता. राजकारणात सडेतोडपणाची आणि स्पष्टवक्त्याची किंमत मोजावी लागते, त्याचा अनुभव मला पण आहे आणि त्यामुळे ती अजित पवारांना पण किती मोजायला लागली असेल याचा अंदाज करता येतो. अजित पवारांचं मला आवडणारं अजून एक वैशिष्ट्य म्हणजे ते अजिबात जातीय नव्हते आणि त्यांच्या राजकारणात जातीयता अजिबात स्थान नव्हतं. सध्याच्या राजकारणात जातपात न मानता राजकारण करण्याचं धारिष्ट्य दाखवणारेच नेते कमी उरलेत, त्यात अजित पवार हे अग्रणी होते हे नक्की.”

—राज ठाकरे, महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना अध्यक्ष
 “आजचा दिवस राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षासह संपूर्ण महाराष्ट्रासाठी अत्यंत दुःखदायक आणि काळा दिवस ठरला आहे. अजितदादांचे असे आकस्मिक जाणे ही कधीही न भरून निघणारी हानी आहे. मात्र त्यांचे विचार, कार्य आणि सर्वसामान्य जनतेसाठीचे अमूल्य योगदान सदैव आमच्यासाठी प्रेरणादायी राहील.”

—सुनील तटकरे, प्रदेशाध्यक्ष (राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवार गट)
 “दादा अशी एक्झिट घ्यायची नव्हती! ... तुम्ही जीवाला चटका लावून गेलात... तुम्ही संदेव स्मरणत राहाल. तुमच्याबरोबर प्रवास केला. चर्चा केल्या, अगदी गप्पाही खूप मारल्या. तुमचा राजकीय आणि अॅकॅडमिक सेन्स खूप जबरदस्त होता. तुमच्या भाषणातून, विनोद बुद्धीने तुम्ही अनेकांना स्पष्ट बोलवूनही हसवले. पण आज तुमच्या जाण्याने तुम्ही कार्यकर्त्यांना रडवले... असा अनुभवी नेता होणे नाही ... महाराष्ट्र एका डावपंथीक नेत्याला मुकला. गोपीनाथ मुंडे परिवारातर्फे आदरांजली.”

—पंकज मुंडे, पवारवरण व वातावरणीय बदल विभाग मंत्री
 “महाराष्ट्रात ते ह्याददाहू म्हणून लोकप्रिय होते. ते असे अकाली जातील असे वाटले नव्हते. कार्यकर्त्यांना जणूणारा नेता म्हणून ते परिचित होते. त्यांच्या जाण्याने राज्यातील नेतृत्वात पोर्कळी निर्माण झाली. ते सर्वथाच नव्हते. दादांना माज्यातर्फे, ‘ठाकरे’ व शिवसेना परिवारातर्फे श्रद्धांजली!”

—उद्धव ठाकरे, शिवसेना ठाकरे गटाचे पक्षप्रमुख
 “महाराष्ट्राच्या राजकीय सार्वजनिक जीवनाला अजितदादा पवार यांच्याकडून अजून मोठ्या काळाची अपेक्षा असतानाच अशा प्रकारे अजित दादांचे अपघाती निधन आम्हा सर्वांच्या राजकीय जीवनात एक कायमस्वरूपी पोर्कळी निर्माण करून गेलेले आहे. दादांच्या निधनाने महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक जीवनाचे जे नुकसान झाले आहे ते नुकसान कधीही भरून निघणार नाही.”

—जयंत पाटील, आमदार (राष्ट्रवादी काँग्रेस शरद पवार गट)

आज बुधवार, २९ जानेवारी २०२६ रोजी सकाळी बारामती येथे झालेल्या एका भीषण विमान अपघातात महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे दुःखद निधन झाल्याची धक्कादायक बातमी...

■ बातमी / लेख, प्रीती दिपक नाईक
 राज्याचे उपमुख्यमंत्री आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष अजित पवार यांचे आज सकाळी बारामती विमानतळावर झालेल्या विमान अपघातात निधन झाले आहे. या भीषण अपघातात अजित पवारांसह विमानातील एकूण ६ जणांचा मृत्यू झाला असल्याची माहिती प्रशासनाकडून देण्यात आली आहे.

नेमक काय घडलं ?
 अजित पवार आज सकाळी मुंबईहून एका खाजगी विमानाने (Lear Jet 45) बारामतीकडे रवाना झाले होते. आगामी जिद्दा परिषद निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर त्यांच्या बारामतीत चार जाहीर सभा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. सकाळी साधारण ८:४५ च्या सुमारास विमान बारामती विमानतळाच्या धावपट्टीवर उतरत असताना हा अपघात झाला. प्राथमिक अहवालानुसार लॅडिंगच्या वेळी विमानाला तांत्रिक अडचण आली, ज्यामुळे वैमानिकाचे नियंत्रण सुटले. विमान धावपट्टीच्या बाजूला जाऊन आदळले आणि त्यानंतर विमानाने भीषण पेट घेतला. बघता बघता संपूर्ण विमान आगीच्या भक्ष्यस्थानी पडले.

दुर्घटनेतील मृतांची माहिती..
 या विमानात अजित पवारांसोबत त्यांचे सुरक्षा रक्षक आणि चालक दलाचे सदस्य असे एकूण ६ जण होते. या सहाही जणांचा या भीषण आगीत होरपळून मृत्यू झाला आहे. घटनास्थळी अग्निशमन दल आणि स्थानिक पोलिसांनी तातडीने धाव घेत बचावकार्य सुरू केले, मात्र आगीची तीव्रता एवढी मोठी होती की कोणाचेही प्राण वाचवता आले नाहीत.

सर्वत्र शोककळा..
 अजित पवार यांच्या निधनामुळे संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यावर शोककळा पसरली आहे. राजकारणातील एक कणखर नेतृत्व आणि ‘कार्यसम्राट’ म्हणून ओळखले जाणारे दादा अशा प्रकारे अचानक एक्झिट घेतला, यावर कोणाचाही विश्वास बसत नाहीये. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि इतर सर्वपक्षीय नेत्यांनी या घटनेवर तीव्र दुःख व्यक्त केले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- ▶ वेळ: सकाळी ८:४५ वाजता.
- ▶ ठिकाण: बारामती विमानतळ, महाराष्ट्र.
- ▶ कारण: लॅडिंग दरम्यान तांत्रिक बिघाडामुळे अपघात.
- ▶ मृतांची संख्या: ६ (अजित पवारांसह).
- ▶ टीप: प्रशासन आणि नागरी विमान वाहतूक संचालनालय (DGCA) द्वारे या अपघाताची सविस्तर चौकशी करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत.

विमान अपघातात अजित पवार यांचं निधन, १० महत्त्वाचे मुद्दे

राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा विमानाचा अपघातात मृत्यू झाला आहे. विल्हा परिषद निवडणुकीच्या प्रचारासाठी अजित पवार बारामतीमध्ये येत असताना अजित पवारांचा हा अपघाती मृत्यू झाला. अजित पवार यांच्या निधनानंतर महाराष्ट्रात शोककळा पसरली आहे. बारामती येथील विमान अपघातात अजित पवारांसह पाच जणांचा मृत्यू झाला. गुरुवारी (२९ जानेवारी) सकाळी ११ वाजता राजकीय इतममात त्यांच्यावर अंत्यसंस्कार केले जाणार आहेत.

लॅडिंगपूर्वी विमान अपघात : अजित पवार यांचे विमान बारामतीमध्ये उतरण्यापूर्वीच कोसळले. या अपघातात त्यांचा मृत्यू झाला आहे. आज अजित पवार हे बारामतीमध्ये तीन जाहीर सभेला उपस्थित राहणार होते. या अपघातानंतर लगेच सुरक्षा यंत्रणा, पोलिस आणि अग्निशमन दलाचे पथक घटनास्थळी पोहोचले होते. त्यानंतर विमानातील आग विझवण्यात आली.

बारामती विमान अपघाताबद्दल १० महत्त्वाचे मुद्दे :

- ▶ दिल्लीस्थित व्हीएसआर कॅचर्सच्या लिअरजेट ४६ या विमानाने अजित पवार सकाळी ८ वाजून १० मिनिटांनी मुंबईहून उड्डाण केले होते. त्यानंतर सकाळी ८ वाजून ४५ वाजता विमानाचा रडारशी संपर्क तुटला होता.
- ▶ डीजीसीएच्या अधिकाऱ्याने दिलेल्या माहितीनुसार या विमानात अजित पवार यांच्यासह पाच जण होते.
- ▶ एका पोलिस अधिकाऱ्याने दिलेल्या माहितीनुसार विमान सकाळी ८.५० वाजता कोसळले.
- ▶ अजित पवार यांच्या मृतदेहाची ओळख त्यांच्या धावपट्टीवर पडवण्यात आली.
- ▶ बारामती विमान अपघातात पायलट कॅप्टन सुमित कपूर आणि सह-पायलट कॅप्टन शांभवी यांचाही मृत्यू झाला आहे. विमान अपघाताचे कारण चौकशीनंतर स्पष्ट होईल.
- ▶ बारामतीमध्ये झालेल्या अपघातावेळी सुरक्षा रक्षक विदिप जाधव हे अजित पवारांसोबत उपस्थित होते. विदिप जाधव यांचाही अपघातात मृत्यू झाला.
- ▶ पंतप्रधान मोदींनी ट्विटरवर पोस्ट करून अजित पवार यांच्या निधनाबद्दल तीव्र शोक व्यक्त केला. अजित पवार हे तळागाळातील नेते होते. एक कुलीनील माणूस म्हणून लोकांमध्ये त्यांचा आदर होता. त्यांचे जाणे अत्यंत दुःखद आणि धक्कादायक असल्याच्या भावना पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी व्यक्त केल्या आहेत.
- ▶ अजित पवार यांच्या निधनाबद्दल महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनीही शोक व्यक्त केला आहे. पक्ष आणि कुटुंबासाठी हा कठीण काळ आहे. आम्ही दोघांनीही एकत्र संकटांचा सामना केला आहे.
- ▶ अजित पवार यांच्या निधनानंतर, महाराष्ट्र सरकारने आज सर्व राज्यस्तरीय कार्यक्रम रद्द केले आहेत. महाराष्ट्रात तीन दिवसांचा शास्कीय दुःखदा जाहीर करण्यात आला आहे.
- ▶ बारामती विमान अपघाताची चौकशीची मागणी केली जात आहे. एअरआयबी टीम विमान अपघात स्थळाला येत देऊन चौकशी करणार आहे. ही टीम दिल्लीहून बारामतीला रवाना झाली आहे.

शरद पवारांना अजित पवारांच्या निधनाची बातमी कधी कळली? कोणी सांगितली?

■ मुंबई । प्रतिनिधी,
 राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवारांचे बारामती येथे झालेल्या भीषण विमान अपघातात निधन झालं. अजित पवारांसोबत विमानाने प्रवास करणाऱ्या इतर पाचही जण दगावले आहेत. अजित पवारांच्या निधनाची बातमी सकाळी साडेनऊच्या सुमारास समोर आली आणि महाराष्ट्राला मोठा धक्का बसला. अजित पवारांच्या विमानाला अपघात झाल्याची माहिती मिळताच अधिवेशनानिमित्त दिल्लीत असलेली त्यांची पत्नी सुनेत्रा पवार आणि बहीण सुप्रिया सुळे या तातडीने बारामतीच्या दिशेने रवाना झाल्या. दरम्यान, मुंबईत असलेले अजित पवारांचे काका आणि राष्ट्रवादीचे संस्थापक शरद पवारांना अजित पवारांच्या मृत्यूची बातमी कधी आणि कोणी कळवली यासंदर्भातील तपशील समोर आला आहे.

नातेवाईकांना अचानक कळली माहिती, मात्र शरद पवारांना...
 आज सकाळी पावणे नऊ वाजता बारामती विमानतळापासून २ किलोमीटरवर अजित पवारांचे विमान ५०० फुटांवरून खाली कोसळलं. विमानाचा मोठा स्फोट झाला आणि त्यामधील सर्वच प्रवाशांचा मृत्यू झाला. या वृत्ताने संपूर्ण महाराष्ट्र हळहळला. पवार

धातपाताच्या शिथिलतावर काय म्हणाले शरद पवार?

कुटुंबासह राज्यासाठी ही बातमी मोठा धक्का देणारी ठरली. पवार कुटुंबातील सदस्यांना ही माहिती बातम्यांच्या माध्यमातून आणि अधिकाऱ्यांच्या माध्यमातून अचानक कळली. मात्र शरद पवार यांना याबाबत सुरुवातीला कोणत्याही प्रकारची माहिती देण्यात आलेली नव्हती.

शरद पवारांनी टीव्ही किंवा मोबाईलही पाहिला नव्हता
 अजित पवारांच्या निधनाची बातमी समोर आली तेव्हा शरद पवारांनी घरात टीव्ही किंवा मोबाईल पाहिला नव्हता. पवार यांच्या मुंबईतील निवासस्थानाबाहेर मीडियाचे प्रतिनिधी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. दरम्यान, प्रसारमाध्यम प्रतिनिधींची वाढती गर्दी पाहून सुरक्षेत तैनात असलेल्या पोलिसांनी सगळ्या प्रतिनिधींना

थोड्याच वेळात शरद पवार हे रुग्णालयात जाणार असल्याने तुम्ही इथे थांबू नका, लांब उभे रहा जेणेकरून त्यांना कोणताच प्रश्न पडू नये, अशी विनंती केली.

रुग्णालयात घेऊन जात असतानाच
 शरद पवार यांना नियमित चेकअपसाठी ब्रिजकॅंडी रुग्णालयात नेण्यात आले. रुग्णालयात जात असताना शरद पवारांनी प्रसारमाध्यम प्रतिनिधींना पाहिले आणि त्यांनाच इशारा करून विचारले की तुम्ही का उभे आहात? यानंतर पवारांच्या मनात शंकेची पाल चुकचुकली. मात्र शरद पवारांनी विचारलेल्या प्रश्नाला त्यांच्यासोबत असलेल्या कोणीचा काहीच उत्तर दिले नाही.

अखेर शरद पवारांना बातमी देण्यात आली
 ब्रिजकॅंडी रुग्णालयात शरद पवार यांचं रूटीन चेकअप झाले. त्यानंतर डॉक्टरांच्या उपस्थितीत अजित पवार यांच्या निधनाची माहिती एका अधिकाऱ्याच्या माध्यमातून शरद पवार यांना देण्यात आली. या वावताची माहिती मिळताच शरद पवार हे बारामतीसाठी मुंबईहून रवाना झाले. शरद पवार दुपारच्या सुमारास पत्नी प्रतिभा पवारांसोबत बारामतीमध्ये दाखल झाले.

अजित पवारांच्या निधनानंतर दिल्ली पाहिली प्रतिक्रिया

महाराष्ट्र राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे बुधवारी २९ जानेवारी रोजी एका भीषण विमान अपघातात निधन झालं. अजित पवार हे ६६ वर्षाचे होते आणि शरद पवारांनंतर पवार कुटुंबाच्या राजकारणातील तिसऱ्या पिढीचा एक प्रमुख चेहरा होते. मात्र अचानक झालेल्या त्यांच्या निधनानंतर पवार कुटुंबावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. सर्व स्थरातून अजित पवार यांना श्रद्धांजली देण्यात येत आहे. अशातच ममता बॅनर्जी सारख्या नेत्यांनी अजित पवारांच्या अपघातामागे घातपाताची काही शक्यता आहे का? याबाबत सुद्धा शंका उपस्थित केली. तसेच या अपघाताची सखोल चौकशी करण्यात यावी अशी मागणी केली. आता अजित पवारांच्या या विमान अपघातात झालेल्या अकाली निधनाने राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष शरद पवार यांची पहिली प्रतिक्रिया समोर आली आहे.

काय म्हणाले शरद पवार?
 बुधवारी सकाळी अजित पवारांच्या विमान अपघाताची बातमी समोर आल्यावर शरद पवार मुंबईहून पत्नी प्रतिभाताई पवार यांच्या सह बारामतीत पोहोचले. यावेळी त्यांनी बारामतीत दाखल होताना अपघाताची माहिती घेतली आणि ते मृतदेह देवघेलेल्या जिद्दा रुग्णालयात दाखल झाले, तसेच कुटुंबातील इतर व्यक्तींची सुद्धा भेट घेतली. अजित पवारांचा हा अपघात नसून घातपाताची शक्यता काही राजकीय नेत्यांनी वर्तवली यावर शरद पवारांनी प्रतिक्रिया दिली. शरद पवार म्हणाले की, ‘अजित पवारांचा अकाली मृत्यू हा आमच्यासाठी धक्का आहे. जे काही नुकसान झालं ते भरून निघणार नाही. या अपघाता मागे काहीतरी राजकारण आहे अशा प्रकारची भूमिका काही लोक घेत होते. पण यात राजकारण नाही हा निष्पक्ष अपघात आहे. या घटनेनं महाराष्ट्राला आणि आम्हाला धक्का बसलाय कुण्या यात राजकारण आणू नये.’

विमान अपघाताच्या वेळी नेमक काय घडलं?
 मुंबईहून बारामतीला येण्यासाठी अजित दादांच्या विमानाने सकाळी ८ वाजून १० मिनिटांनी उड्डाण घेतलं होतं. बारामतीत हे विमान ८.५० मिनिटांनी विमानतळावर उतरणार होतं. मात्र त्याआधी काही क्षण आधी व्हीएसआर कंपनीचे खासगी विमान लॅडिंग करत असतानाच तांत्रिक बिघाड झाला आणि त्यानंतर ते हवेत गोल फिरलं. यानंतर विमान जमिनीवर आदळून त्याचे तुकडे झाले आणि मोठी दुर्घटना घडली ज्यामध्ये अजित पवारांसह सहा जणांचा मृत्यू झाला.

आणखी एका विमानाचा भीषण अपघात टळला माजी उपमुख्यमंत्री थोडक्यात बचावले

■ मुंबई । प्रतिनिधी,
 महाराष्ट्रात मोठा विमान अपघात घडला आहे, या विमान अपघातामध्ये राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचं निधन झालं आहे. अजित पवार हे मुंबईवरून विमानानं बारामतीला निघाले होते, मात्र धावपट्टीवर विमान उतरवताना नियंत्रण सुटलं आणि हे विमान जमिनीला धडकल्याची माहिती समोर येत आहे, त्यानंतर मोठा स्फोट होऊन विमानाला आग लागली. दरम्यान ही विमान अपघाताची घटना ताजी असतानाच आता आणखी एक मोठा विमान अपघात थोडक्यात टळला आहे. जयपूरमध्ये ही घटना घडली आहे, एअर इंडियाच्या विमानाचं लॅडिंग फेल झाल्याची घटना घडली आहे. या विमानातून पंजाबचे माजी उपमुख्यमंत्री सुखजिंदर सिंह रंधवा हे पूर्णपणे सुरक्षित आहेत.

गो-अराउंड काय आहे ?
 एअरपोर्ट सुत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार लॅडिंग करताना जर पायलटला विमानाचं लॅडिंग केली जात आहे. एअरआयबी टीम विमान अपघात स्थळाला येत देऊन चौकशी करणार आहे. ही टीम दिल्लीहून बारामतीला रवाना झाली आहे.

अजित पवारांच्या अपघाती निधनानंतर विमान कंपनीच्या मालकाची पहिली प्रतिक्रिया

■ नालासोपारा । प्रतिनिधी,
 महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे २९ जानेवारी २०२६ रोजी सकाळी बारामती विमानतळावर लॅडिंग करताना झालेल्या भीषण विमान अपघातात दुःखद निधन झाले. हे विमान मुंबईहून बारामतीकडे येत होते. अपघातात विमानातील अजित पवारांसह एकूण पाच जणांचा जागीच मृत्यू झाला. ही घटना अतिशय हृदयद्रावक असून राज्यात शोकाची लाट पसरली आहे. या अपघातानंतर अपघातग्रस्त विमान कंपनीवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले जात आहेत. विमान कंपनीच्या मालकाची पहिली प्रतिक्रिया समोर आली आहे.

विमान कोणत्या कंपनीचे ?
 हे विमान व्हीएसआर कॅचर्स प्रायव्हेट लिमिटेड या खासगी कंपनीचे होते. कंपनीचे संचालक विजय कुमार सिंह यांनी या अपघातानंतर लगेच मीडियाशी बोलून प्राथमिक माहिती दिली. कंपनीकडून विमानाची नियमित आणि उत्तम देखभाल केली जात होती, असे ते म्हणाले.

यांत्रिक बिघाड नव्हता
 ‘विमानात कोणताही तांत्रिक दोष किंवा बिघाड नव्हता,’ असे विजय कुमार सिंह यांनी ठामपणे सांगितले. अपघात पूर्णपणे वैमानिकांच्या निर्णयातून झाला असे त्यांचे म्हणणे आहे. प्रथम रनवे २० वर उतरण्याचा प्रयत्न केला पण काही अडचण आल्याने

रनवे ११ वर दुसरा प्रयत्न केला आणि त्यावेळी हा अपघात घडला. दृश्यात कमी असल्याने वैमानिकांना रनवे नीट दिसत नव्हता, असेही ते म्हणाले.

वैमानिकांची क्षमता
 विमान चालणारे मुख्य वैमानिक कॅप्टन सुमित कपूर यांच्याकडे १६ हजारांहून अधिक उड्डाण तासांचा अनुभव होता. त्यांनी यापूर्वी मोठ्या कंपन्यांमध्ये काम केले होते. को-पायलट कॅप्टन शांभवी पाठक यांच्याकडे सुमारे १५०० तासांचा अनुभव होता. सिंह यांनी दोघांनाही खूप चांगले वैमानिक आणि उत्तम माणसे असल्याचे सांगितले. कंपनी मृतांच्या कुटुंबीयांना मदत करण्यासाठी प्रयत्न शील असल्याचेही त्यांनी व्यक्त केले.

चौकशी सुरू
 नागरी विमान वाहतूक संचालनालयाकडून अपघाताची सखोल चौकशी सुरू झाली आहे. ब्लॅक बॉक्स आणि इतर तांत्रिक तपासणीनंतर अपघाताचे नेमके कारण समजणार आहे. सिंह यांनी २०२३ मधील मुंबईतील एका वेगळ्या अपघाताची आढवण करून दिली. ज्यातही दृश्यात कमी होती, पण हा अपघात त्यापेक्षा वेगळा आहे.

संपादकीय

संपादक
दिपक मोरेश्वर नाईक

सोन्याचे उच्चांकी भाव!

सोन्याच्या दराने २४ जानेवारी २०२६ या दिवशी प्रति १० ग्रॅम, म्हणजेच १ तोळा १ लाख ५० सहस्र रुपयांचा टप्पा ओलांडून एक नवा ऐतिहासिक उच्चांक प्रस्थापित केला आहे, म्हणजे 'सोन्याचे दिवस आले', असे म्हटले, तरी सर्वसामान्य खरेदीदारांना मात्र महागाई वाढल्याची खूपगाठ वाटते; कारण त्यांनाच अधिक पैसे देऊन सोने खरेदी करावी लागणार आहे. सोन्यापासून सिद्ध होणाऱ्या अलंकारांचे भारतात मोठा नेहमीच आकर्षण राहिले आहे. भारतीय संस्कृतीत सोन्याला केवळ एक धातू म्हणून नाही, तर समृद्धी, सुरक्षा आणि मांगल्य यांचे प्रतीक मानले जाते; मात्र गेल्या काही दिवसांपासून सोन्याच्या दराने ज्या प्रकारे गगनभारी घेतली आहे, ती पहाता सामान्यांसाठी 'सोने' आता केवळ डोळ्यांनी पहाण्यापुरतेच उरले आहे कि काय ?, अशी भीती निर्माण झाली आहे. सोन्याप्रमाणेच चांदीचेही भाव सोन्याशी स्पर्धा करत आहेत, एवढ्या मोठ्या प्रमाणात तेसुद्धा वाढले आहेत. सोन्याची भाववाढ सोन्यात गुंतवणूकदारांसाठी आनंदाची बातमी असली, तरी सर्वसामान्यांच्या मात्र ते त्रासदायक होत आहे. भारतात सोन्याची खरेदी ही केवळ गुंतवणूक नसते, तर ती सामाजिक आवश्यकताही असते. विशेषतः लग्नसराईच्या काळात सोन्याला मोठी मागणी असते. ज्या कुटुंबांनी स्वतःच्या मुला-मुलींच्या लग्नासाठी वर्षानुवर्षे पुंजी साठवली होती, त्यांच्यासमोर आता मोठे संकट उभे तेलाले आहे. दीड लाख रुपयांच्या पार गेलेल्या दरामुळे दागिन्यांचे प्रमाण न्यून करणे किंवा जुने सोने मोडून नवीन दागिने बनवणे यांखेरीज सामान्यांकडे पर्याय उरत नाही. 'घरचे सोने' विकण्याची वेळ येणे, हे भारतीय मानसिकतेत आर्थिक संकटाचे लक्षण मानले जाते आणि आजची परिस्थिती त्याच दिशेने जात असल्याचे दिसत आहे. सोन्याचे दर वाढण्यामागे केवळ एक कारण नसून अनेक जागतिक आणि स्थानिक घटकांची एक साखळी आहे. जागतिक भू-राजकीय, म्हणजेच जागतिक स्तरावरील तणाव एक महत्त्वाचे कारण आहे. जेव्हा दोन देशांमध्ये युद्धजन्य परिस्थिती निर्माण होते (उदा. रशिया-युक्रेन किंवा इराक-इराण-हमास संघर्ष), तेव्हा जगभरातील शेअर (समभाग) बाजार कोसळतात. अशा अनिश्चिततेच्या काळात गुंतवणूकदार चलावर किंवा समभागांवर विश्वास न ठेवता 'सोने' खरेदी करण्याला प्राधान्य देतात. याला 'सुरक्षित गुंतवणूक' म्हटले जाते. मागणी वाढल्यामुळे साहजिकच किमती वाढतात. प्रत्येक देशाची मध्यवर्ती बँक जशी भारताची 'रिझर्व्ह बँक', अमेरिकेची 'फेडरल रिझर्व्ह' स्वतःच्या परकीय चलन साठ्याचा एक भाग म्हणून सोने राखून ठेवते. गेल्या काही वर्षांत भारत, चीन आणि तुर्की येथे यांसारख्या देशांच्या बँकांनी मोठ्या प्रमाणात सोन्याची खरेदी केली आहे. जेव्हा सरकारी स्तरावर मोठी खरेदी होते, तेव्हा खुल्या बाजारात सोन्याचा तुटवडा निर्माण होऊन दर वाढतात. जेव्हा वस्तूच्या किमती वाढतात, तेव्हा पैशाची खरेदीशक्ती न्यून होते. अशा वेळी सोन्याचे मूल्य टिकून राहत असल्याने लोक गुंतवणुकीसाठी सोन्याकडे वळतात. भारत सोन्याचा मोठा आयातदार आहे. आपण सोने डॉलरमध्ये खरेदी करतो. जर डॉलरच्या तुलनेत रुपया कमकुवत झाला, तर आपल्याला अधिक रुपये देऊन सोने खरेदी करावे लागते, ज्यामुळे देशांतर्गत बाजारात सोने महाग होते. जागतिक स्तरावरील अस्थिरतेमुळे भारतातही नुकतेच इंग्लंडमधील बँकांमध्ये सुरक्षित ठेवलेले काही टन सोने पुन्हा मायदेशी आणले आहे. सोन्याचे उत्पादन मर्यादित आहे. खाणींमधून सोने काढण्याचा व्ययही वाढत चालला आहे. दुसरीकडे भारतासारख्या देशात लग्नसोहळे आणि सणासुदीला सोन्याची मागणी प्रचंड असते. पुरवठा अल्प आणि मागणी अधिक, हे गणितानुसार किमती वाढण्यास कारणीभूत ठरते. जागतिक पातळीवरील या घडामोडींचा थेट फटका भारतातील मध्यमवर्गीय कुटुंबाला बसत आहे. दुबई येथून भारतात सोने खरेदी करून त्यावरील कर चुकवून आणण्याचे प्रमाण अधिक होते अन् सोन्याच्या वाढत्या दरामुळे याच्या घटना उघडकीस येण्याचे प्रमाण पहाता तेही वाढले आहे, असे लक्षात येते. त्याचप्रमाणे भ्रष्टाचारी अधिकारी भ्रष्ट मागने कमवलेल्या पैशांतूनही पुन्हा सोने खरेदी करून ते घरी साठवून ठेवत आहेत, हे अन्वेषण यंत्रणांच्या विविध धाडींमधून उघडकीस येत आहे. जागतिक स्तरावरील घडामोडींमध्ये अमेरिकेने व्हेनेझुएलाचे राष्ट्राध्यक्ष आणि त्यांच्या पत्नी यांना अटक केली. त्यामुळे साहजिकच जगातील सर्वांत मोठे तेलाले साठे अमेरिकेच्या हाती लागले आहेत. अमेरिकेच्या सौदी अरेबियाशी झालेल्या एका करारानुसार सौदी अरेबिया त्याच्याकडील तेल जगातील देशांना विकतांना अमेरिकी डॉलरमध्येच विकणार आणि त्या बदल्यात अमेरिकी सैन्य सौदीला सुरक्षा पुरवणार. अमेरिकी डॉलरचे मूल्य आणि त्याचे स्थान जगात चढत रहाण्यासाठी अमेरिका सातत्याने प्रयत्नशील असते. याच 'पेट्रॉडॉलर'च्या भरवशावर अमेरिकेने जगात 'महासत्ता' म्हणून स्थान टिकवले आहे. सध्या 'पेट्रॉडॉलर'चे महत्त्व आणि डॉलरचे स्थान दाखवत आहे. याचे कारण जगातील भारत, रशिया यांसारखे मोठे देश त्यांच्या चलनामध्ये व्यापार आणि तेल खरेदी करत आहेत. त्यामुळे साहजिकच डॉलर या चलनाचा उपयोग न्यून होत गेला की, त्याचेही महत्त्व न्यून होणार आहे. या दृष्टीने अमेरिकेने व्हेनेझुएलाचे तेल साठे कब्जात घेतल्याचीही चर्चा आहे. यातून अमेरिका व्हेनेझुएला येथील तेल विकून डॉलरचे महत्त्व पुन्हा वाढवण्याचा प्रयत्न आहे. दुसरे म्हणजे अमेरिकेचा ग्रीनलँडवरील दावा. हा दावा आणि त्यासाठी राष्ट्राध्यक्ष डॉनल्ड ट्रम्प करत असलेले प्रयत्न यांमुळे युरोपीय देशांमध्ये अस्वस्थता आहे, अनिश्चितता आहे. त्याचप्रमाणे अमेरिकेला ग्रीनलँडच्या संदर्भातील निर्णय घेण्याला विरोध करणाऱ्या देशांवर कर लावण्याची ट्रम्प यांची धमकी आणि नंतर केलेले घुमजाव यांमुळे तणावाची परिस्थिती आहे. एकूणच महासत्ता अमेरिकेची दादागिरी, दुसरी महासत्ता रशियाचे युद्ध आणि चीनसारखी अवाढव्य देशाची शेजारील दबावविषयीचा विस्तारवाढ यांमुळे जागतिक अस्थिर परिस्थिती आहे. अशा वेळी प्रत्येक देश पुढील संभाव्य युद्ध आणि त्याचे परिणाम या दृष्टीने त्याची आर्थिक बाजू भक्कम करण्यासाठी प्रयत्नशील आहे. यामुळे सोन्याची खरेदी वाढत आहे. त्यामुळे तज्ञांच्या मते सोन्याचे भाव नजीकच्या भविष्यात न्यून होण्याची शक्यता फारच अल्प आहे. त्याचप्रमाणे गुंतवणुकीचा नवा कल सोन्याच्या वाढत्या भावामुळे आता प्रत्यक्ष सोने खरेदी करण्यापेक्षा 'डिजिटल गोल्ड' किंवा 'गोल्ड बाँड्स'कडे लोकांचा कल वाढत आहे. एकूणच 'सोन्याचे दिवस (दर)' वाढतच जाणार असून सर्वसामान्यांचे मात्र 'सोन्याविना' अशी परिस्थिती होत आहे, हेही तितकेच खरे!

व्हेनेझुएलावर अमेरिकेने केलेली लष्करी कारवाई ही केवळ एका राष्ट्रावर केलेली कारवाई नव्हती, तर ती संपूर्ण आंतरराष्ट्रीय कायदा व्यवस्थेवर केलेला थेट हल्ला होता. राष्ट्राध्यक्ष निकोलस मादुरो यांना त्यांच्या पत्नीसमवेत ताब्यात घेण्यात आले, ही घटना जागतिक राजकारणातील अत्यंत गंभीर व धक्कादायक बाब ठरली. हे आम्ही पुन्हा करू शकतो आणि कोणीही आम्हाला रोखू शकत नाही, असे ट्रम्प यांनी केलेले वक्तव्य अमेरिकेच्या दादागिरीचे आणि अहंकाराचे प्रतीक ठरते. या विधानातून अमेरिकेची मानसिकता स्पष्ट होते. शक्ती असेल तर नियम पाळण्याची गरज नाही, हेच त्यांनी दाखवून दिले आहे. व्हेनेझुएलावर हल्ला करण्यामागे ड्रग तस्करी, मानवी हक्कांचे उल्लंघन आणि स्थलांतर यासारख्या कारणे पुढे दिली आहेत. मात्र वास्तवतः या कारवाईमागे तेलसंपत्ती आणि आर्थिक हितसंबंध हेच प्रमुख कारण होते, हे लपून राहिले नाही.

ट्रम्प यांनी व्हेनेझुएलाकडून कोट्यवधी बॅरल तेल मिळवण्याची उघड घोषणा केली. ही घोषणा म्हणजे एका सार्वभौम राष्ट्राच्या नैसर्गिक संपत्तीवर उघडपणे दावा करण्यासारखी होती. ही केवळ आर्थिक लूट नव्हे, तर आधुनिक साम्राज्यवादाचा स्पष्ट नमुना होता. आजच्या जगात युद्धे भूमीसाठी नाहीत, तर संसाधनांसाठी लढली जातात. तेल, वायू, दुर्मीळ खनिजे आणि सामरिक स्थान हीच आजच्या राजकारणाची खरी चलनवाढ आहे. व्हेनेझुएला याच समीकरणाचा बळी ठरला. ग्रीनलँडवर अमेरिकेचा वाढता भर हा केवळ भूभागासाठी नाही, तर त्याच्या सामरिक आणि आर्थिक महत्त्वामुळे आहे. आर्क्टिक प्रदेशात रशिया आणि चीनची वाढती उपस्थिती अमेरिकेसाठी चिंतेचा विषय ठरत आहे. ग्रीनलँडची भौगोलिक स्थिती उत्तर अमेरिका आणि युरोपच्या मध्यभागी असून, ते क्षेत्रपात्र निरीक्षण, अंतरिक्ष निगराणी आणि समुद्री मार्गावर नियंत्रणासाठी अत्यंत महत्त्वाचे ठरते. पिटुफिक स्पेस बेससारख्या तळांमुळे तो अमेरिका आणि नाटो देशांसाठी एक प्रमुख संरक्षण केंद्र आहे.

ट्रम्पची दादागिरी अमेरिकेच्या मुळावर!

अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डॉनल्ड ट्रम्प यांनी अनपेक्षितरीत्या व्हेनेझुएलावर हल्ला करून त्याचे अध्यक्ष निकोलस मादुरो आणि त्यांच्या पत्नीला अटक करून आपल्या देशात आणून कैदेत ठेवले आहे. आता त्यांच्यावर कारवाई करण्यात येणार आहे. ट्रम्प यांनी केलेली लष्करी कारवाई, ग्रीनलँड आणि अन्य काही देशांवर हल्ला करण्याचा दिलेला इशारा, आंतरराष्ट्रीय संस्थांतून माघार, व्यापारयुद्ध, लष्करी खर्चातील प्रचंड वाढ आणि धमकीची भाषा, या सर्व घटनांनी जगाला हादरवून टाकले आहे. ट्रम्प यांच्या या दादागिरीमुळे अमेरिकेविरुद्धी जगभर रोष वाढत आहे.

याशिवाय ग्रीनलँडमध्ये युरेनियम, लोहखनिज, दुर्मीळ पृथ्वी खनिजे, तेल आणि वायूचे साठे असल्याचा अंदाज आहे. हवामान बदलामुळे बर्फ वितळत असल्याने ही संपत्ती अधिक सुलभ होत आहे. ट्रम्प यांची नजर याच संपत्तीवर स्थिरावलेली आहे. मुनरो सिद्धांत हा १९व्या शतकात युरोपीय हस्तक्षेप रोखण्यासाठी मांडण्यात आला होता. मात्र ट्रम्प यांनी त्याचा आक्रमक, विकृत आणि साम्राज्यवादी अवतार सादर केला आहे. अमेरिका अमेरिकेसाठी नाही, ती अमेरिकेसाठी आहे. अमेरिकेचे संपूर्ण वर्चस्व प्रस्थापित करण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. ही भूमिका केवळ लॅटिन अमेरिकेसाठी नव्हे, तर संपूर्ण जगासाठी धोकादायक आहे. कारण यामुळे आंतरराष्ट्रीय सहकार्यावैजवी शक्तीचा कायदा लागू होतो.

ट्रम्प प्रशासनाने ६६ आंतरराष्ट्रीय संस्थांतून अमेरिकेला बाहेर काढण्याचा निर्णय घेतला. त्यात संयुक्त राष्ट्रांची खरी चलनवाढ आहे. व्हेनेझुएला याच समीकरणाचा बळी ठरला. ग्रीनलँडवर अमेरिकेचा वाढता भर हा केवळ भूभागासाठी नाही, तर त्याच्या सामरिक आणि आर्थिक महत्त्वामुळे आहे. आर्क्टिक प्रदेशात रशिया आणि चीनची वाढती उपस्थिती अमेरिकेसाठी चिंतेचा विषय ठरत आहे. ग्रीनलँडची भौगोलिक स्थिती उत्तर अमेरिका आणि युरोपच्या मध्यभागी असून, ते क्षेत्रपात्र निरीक्षण, अंतरिक्ष निगराणी आणि समुद्री मार्गावर नियंत्रणासाठी अत्यंत महत्त्वाचे ठरते. पिटुफिक स्पेस बेससारख्या तळांमुळे तो अमेरिका आणि नाटो देशांसाठी एक प्रमुख संरक्षण केंद्र आहे.

ट्रम्प प्रशासनाने ६६ आंतरराष्ट्रीय संस्थांतून अमेरिकेला बाहेर काढण्याचा निर्णय घेतला. त्यात संयुक्त राष्ट्रांची खरी चलनवाढ आहे. व्हेनेझुएला याच समीकरणाचा बळी ठरला. ग्रीनलँडवर अमेरिकेचा वाढता भर हा केवळ भूभागासाठी नाही, तर त्याच्या सामरिक आणि आर्थिक महत्त्वामुळे आहे. आर्क्टिक प्रदेशात रशिया आणि चीनची वाढती उपस्थिती अमेरिकेसाठी चिंतेचा विषय ठरत आहे. ग्रीनलँडची भौगोलिक स्थिती उत्तर अमेरिका आणि युरोपच्या मध्यभागी असून, ते क्षेत्रपात्र निरीक्षण, अंतरिक्ष निगराणी आणि समुद्री मार्गावर नियंत्रणासाठी अत्यंत महत्त्वाचे ठरते. पिटुफिक स्पेस बेससारख्या तळांमुळे तो अमेरिका आणि नाटो देशांसाठी एक प्रमुख संरक्षण केंद्र आहे.

विषय असतो, संघर्षाचा नव्हे. हे तत्व ट्रम्प प्रशासनाने झुगारून दिले. आर्थिक दबाव, निर्बंध, निर्गुंतवणूक आणि धमक्या यांचा वापर करून देशांना वाकवण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. ट्रम्प यांनी संरक्षण खर्चात प्रचंड वाढ सुचवली असून तो १.५ ट्रिलियन डॉलरपर्यंत नेण्याची घोषणा केली आहे. ही वाढ म्हणजे युद्धउद्योगाला प्रोत्साहन देण्यासारखे आहे. शिक्षण, आरोग्य, पर्यावरण आणि गरीबी निवारणासाठी खर्च करण्याऐवजी शस्त्रसाठ्यासाठी पैसा खर्च करणे ही मानवतेच्या दृष्टीने चिंताजनक बाब आहे.

रशिया, चीन, युरोपीय राष्ट्र आणि आशियाई देशांनी अमेरिकेच्या धोरणांवर तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे. दुसऱ्या महायुद्धानंतर प्रथमच युरोपने उघडपणे अमेरिकेच्या नेतृत्वावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले आहे. ट्रम्प यांचे आंतरराष्ट्रीय कायद्याची गरज नाही हे विधान म्हणजे जागतिक अराजकतेचे अमेरिकेत निर्माण होणे. भारत लॅटिन अमेरिकेकडून तेल आयात करतो. व्हेनेझुएलातील अस्थिरता भारताच्या ऊर्जा सुरक्षेवर परिणाम करू शकते. तसेच बहुपक्षीय संस्था कमकुवत झाल्यास भारतासारख्या विकसनशील देशांचा आवाज दबला जाऊ शकतो. म्हणून भारताने अधिक संतुलित, स्वतंत्र आणि बहुपक्षीय भूमिका घेणे अत्यावश्यक ठरते.

आज जग पुन्हा एकदा साम्राज्यवादाच्या वळणावर उभे आहे. फरक इतकाच की आज साम्राज्यवाद वंदुकीपेक्षा अर्थव्यवस्था, निर्बंध, माध्यमे वाहून घेण्याच्या विरोधात आहेत, पण दहशतवाद्यांना पोसणाऱ्या पाकिस्तानला

स्पष्ट केले आहे की शक्तीवर आधारित राजकारण पुन्हा जगाच्या केंद्रस्थानी येत आहे. डॉनल्ड ट्रम्प यांच्या नेतृत्वाखाली अमेरिका स्वतःच उभारलेल्या जागतिक व्यवस्थेचे विघटन करत आहे. हा प्रवास केवळ अमेरिकेसाठीच नव्हे, तर संपूर्ण मानवजातीसाठी धोकादायक आहे. जगाला आता शक्तीचा नव्हे, तर सहकार्याच्या राजकारणाची गरज आहे. अन्याय इतिहास पुन्हा एकदा रक्तजित स्वरूपात स्वतःची पुनरावृत्ती करेल. आज मानवजातीसमोर प्रश्न असा आहे. आपण साम्राज्यवादाच्या अंधारात जाणार आणि अशा अर्थव्यवस्था प्रकाशात याचे उत्तर आपल्या सामूहिक विवेकावर अवलंबून आहे.

डॉनल्ड ट्रम्प यांचा इतर देशांविरुद्धीचा आक्रमक पवित्रा ही काही अमेरिकेच्या अध्यक्षाने केलेली पहिली कारवाई नाही. अमेरिकेला आपला सुपर पाँवर दर्जा टिकवून ठेवण्यासाठी हे उपद्रव्य सतत करत रहावे लागतात. अमेरिका हा देश कधीही स्वतःच्या भूमीवर युद्ध लढत नाही, तो नेहमी दुसऱ्यांच्या भूमीवर युद्ध लढतो. त्यात पुन्हा जगभरात सतत युद्ध चालू ठेवणे ही अमेरिकेची गरज आहे, कारण अमेरिकेतील शस्त्रनिर्मिती ही तिथल्या अर्थव्यवस्थेचा मोठा भाग आहे. अमेरिका हा भांडवली देश आहे. भांडवलदारांचे शस्त्रांचे मोठमोठे कारखाने आहेत, या कारखान्यांमुळे उत्पादित होणाऱ्या आधुनिक शस्त्रांची वेगाने विक्री होण्यासाठी जगात कुठे तरी युद्ध सुरू ठेवावे लागते. अमेरिका एका बाजूला असे दाखवत असतो की, आम्ही दहशतवादाच्या विरोधात आहोत, पण दहशतवाद्यांना पोसणाऱ्या पाकिस्तानला

मात्र अमेरिकेकडून आर्थिक आणि लष्करी मदत पुरवण्यात येते. पाकिस्तान हा अतिरेक्यांचा अड्डा बनलेला आहे, असे अमेरिकेचे माजी अध्यक्ष बराक ओबामा यांनी आपल्या अध्यक्षपदावरील समारोपाच्या भाषणातून सांगितले होते.

डॉनल्ड ट्रम्प यांचीही पाकिस्तानला मदत करण्याचीच भूमिका राहिलेली आहे. डॉनल्ड ट्रम्प आणि यापूर्वी झालेले अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष यांच्यामध्ये मानसिक फरक आहे. ट्रम्प यांनी अख्ख्या जगाला सज्जे की पत्रे करून सोडले आहे. ट्रम्प नाराभूत झाल्यावर त्यांच्या समर्थकांनी अमेरिकी संसदेवर हल्ला केला होता. अशा आक्रम्यांही माणसाला अमेरिकेतील सुज्ञ नागरिकांनी पुन्हा कसे निवडून दिले हाही एक प्रश्न आहे. ट्रम्प यांचा कार्यकाळ समाप्त होईपर्यंत जगाला त्यांच्याकडून होणारा त्रास सहन करावा लागेल. ट्रम्प यांनी व्हेनेझुएलानंतर अन्य राष्ट्रांनाही हल्ल्याचा इशारा दिला आहे. त्यामुळे जगभरातून अमेरिकेविरुद्धी रोष वाढत आहे. ट्रम्प बेभान झालेले आहेत आणि अशा अर्थव्यवस्था प्रकाशात याचे उत्तर आपल्या सामूहिक विवेकावर अवलंबून आहे.

डॉनल्ड ट्रम्प यांनी भारतावर अत्याचारा सव्वा टॅरिफ लावून कोंडी केली, पण आता भारत आणि युरोपियन युनियनमध्ये मुक्त व्यापार कराराची घोषणा करण्यात आली आहे. युरोपियन कौन्सिलचे अध्यक्ष अँटोनियो लु-ईस सँटोस दा कोस्टा आणि युरोपियन कमिशनच्या अध्यक्ष उर्सुला वॉन डेर लैयन यांच्या संयुक्त अध्यक्षतेखाली झालेल्या १६ व्या भारत-ईयू शिखर परिषदेदरम्यान ही घोषणा करण्यात आली. दोन्ही नेते सध्या भारताच्या दौऱ्यावर असून ७७ व्या प्रजासत्ताक दिनाच्या समारंभात प्रमुख पाहुणे म्हणून सहभागी झाले होते. या करारामुळे व्यापार, क्षेत्रात सहकार्य बळकट होणार आहे. अमेरिकेने कोंडी केल्यानंतर भारताने पर्याय शोधले आहेत. अन्य देश असाच पर्याय शोधतील, त्यामुळे अमेरिका एकाच पटून त्यांचेच नुकसान होणार आहे.

वृक्ष लागवडीसाठी प्रत्येकाचा पुढाकार महत्त्वाचा!

मुंबईचा विकास झपाट्याने होत असला तरी मुंबईच्या मुळावर उदून विकास होत असले तर तो कोणीच सहन करणार नाही. रस्ते काम, मेट्रो रेलचा विस्तार, गगनचुंबी इमारती उभारण्याची जणू शर्यतच लागली आहे. घड्याळाला काढ्यावर धावणाऱ्या मुंबईचा विकास होत असताना झाडांचे संवर्धन करणे महत्त्वाचे आहे. याआधीच देण्यात आलेला ग्लोबल वॉर्मिंगला इशारा लक्षात घेता पर्यावरणाचे संरक्षण व संवर्धन ही काळाची गरज झाली आहे. पर्यावरणाच्या दृष्टीने झाडांचे संवर्धन करणे गरजेचे झाले असून झाडे जगावा यासाठी प्रत्येकाचे पुढाकार घेत झाडे लावण्यावर भर देणे ही आपली जबाबदारी आहे, याचा विचार करणे गरजेचे आहे.

आडव्या-उभ्या मुंबईचा विकास झपाट्याने सुरू असताना वाढते प्रदूषण ही शहरासाठी गंभीर चिंता बनली आहे. विकासाच्या या धावपळीत पर्यावरणाकडे होणारे दुर्लक्ष आता थांबवणे अत्यावश्यक ठरत आहे.

मुंबईला प्रदूषणाचा विळखा हा याच वर्षी बसला असे नाही. गेल्या १० ते १२ वर्षांपासून झाडांची होत असलेली कतल, गगनचुंबी इमारती उभारण्याची शर्यत यामुळे प्रदूषणात वाढ होत आहे. हवेची गुणवत्ता खालावली, प्रदूषणात वाढ अशी ओरड पर्यावरणप्रेमींकडून केली जाते. उच्च न्यायालयासह केंद्र व राज्य सरकारने वाढत्या प्रदूषणावर मुंबई महापालिकेला धारेवर धरले. चव्हाडजुनी टीका होताच मुंबई महापालिका अॅक्शन मोडमध्ये येते आणि हवेची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी पालिकेची धावावाच सुरू होते. मुळतः प्रदूषणात का वाढ होते, काय उपाययोजना केल्या पाहिजेत, यावर कोणीही एक शब्द उच्चारत नाही. प्रदूषणात वाढ झाली की पालिकेवर खापर फोडायचे आणि हात वर करायचे. मुंबईत फक्त प्रदूषण हा एकच प्रश्न आहे असे नाही, पावसाळा जवळ आला की खडे, उघडी मॅनहोल हे प्रश्न चर्चेत येतात. उघड्या मॅनहोल प्रश्नी दरवर्षी उच्च न्यायालयाला हस्तक्षेप करावा लागतो. पालिका प्रशासनाकडून काय उपाययोजना करण्याचे आल्या, काय करणार याचा अहवाल सादर करण्याचे आदेश उच्च न्यायालय देते. अहवाल सादर केला जातो, पण दरवर्षी उपस्थित होणारे प्रश्न 'जैसे थे' राहतात. हवेची गुणवत्ता खालावली असून प्रदूषणात वाढ होत आहे, यावर काय उपाययोजना केल्या, असे मुंबई उच्च न्यायालयाने खडसावताच मुंबई महापालिका अॅक्शन मोडमध्ये आली. धुळीचे कण पसरण्यास कारणीभूत असलेल्या बांधकाम व्यावसायिकांना नोटीस बजावण्यास सुरुवात झाली. नोटीस, दंडात्मक कारवाई यातून हा प्रश्न निकाली निघेल याची शाश्वती नाही. त्यामुळे मुंबई प्रदूषणमुक्तीसाठी ठोस निर्णय घेणे काळाची गरज आहे. यासाठी प्रत्येकाचा सहभाग महत्त्वाचा आहे. त्यानंतरच प्रदूषण नियंत्रित करणे शक्य होईल.

मुंबई ही देशाची आर्थिक राजधानी म्हणून ओळखली जाते. मात्र वेगाने वाढणारी लोकसंख्या, वाहनांची संख्या, बांधकामांचा सपाटा आणि औद्योगिक विस्तार यामुळे मुंबई आज प्रदूषणाच्या विळख्यात सापडली आहे. हवेचे, पाण्याचे, ध्वनी व घनकचऱ्याचे प्रदूषण हे मुंबईकरांच्या आरोग्यासाठी धोक्याची घंटा आहे. प्रदूषणमुक्त मुंबई घडवण्याची असेल, तर केवळ सरकारवर जबाबदारी टाकून चालणार नाही, प्रत्येक मुंबईकराने पुढाकार घेणे अत्यावश्यक आहे. सर्वप्रथम हवेच्या प्रदूषणावर नियंत्रण मिळवणे गरजेचे आहे. खासगी वाहनांचा अतिवापर, डिझेल वाहनांतून निघणारा धूर आणि बांधकामातून उडणारी धूळ यामुळे हवा विषारी होत

मुंबई प्रदूषणाच्या जाळ्यात...

आहे. यासाठी सार्वजनिक वाहतूक, मेट्रो, लोकल ट्रेन आणि बससेवेचा अधिकाधिक वापर करणे आवश्यक आहे. इलेक्ट्रिक वाहनांना प्रोत्साहन देणे, वाहनांची नियमित प्रदूषण तपासणी करणे या गोष्टी महत्त्वाच्या आहेत. मिठी नदी, समुद्रकिनारे आणि नाले सांडपाण्यामुळे दूषित होत आहेत. घरगुती व औद्योगिक सांडपाणी थेट नाल्यांत सोडण्यावर कडक निर्बंध आणणे गरजेचे आहे. मुंबईकरांनी प्लास्टिक, कचरा किंवा पूजासाहित्य समुद्रात टाकणे टाळले पाहिजे.

घनकचरा व्यवस्थापनात नागरिकांचा सहभाग फार महत्त्वाचा आहे. ओला व सुका कचरा वेगळा करणे, घरगुती कचऱ्यापासून खत तयार करणे आणि एकदाच वापरल्या जाणाऱ्या प्लास्टिकला पूर्णविराम देणे ही प्रत्येकाची जबाबदारी आहे. प्लास्टिक पिश्या, थमाकील आणि डिस्पोजेबल वस्तूंना नकार देणे ही काळाची गरज बनली आहे. कठोर कायदे, हरित क्षेत्र वाढवणे, वृक्षलागवड आणि प्रदूषण नियंत्रण यंत्रणा प्रभावी करणे आवश्यक आहे. मात्र नियमांची अंमलबजावणी यशस्वी होण्यासाठी मुंबईकरांचा सक्रिय सहभाग तितकाच महत्त्वाचा आहे.

मुंबईतील बदलत्या वातावरणास आपण सगळे जबाबदार आहोतच. मुंबईत सुरू असलेली विविध प्राधिकरणांची सहा हजार कामे, बांधकाम करताना कुठल्याही नियमांचे पालन न करणे, मुंबईच्या तापमानात झपाट्याने वाढ होणे, याला मुख्य कारण झाडांची कतल आहे. झाडांची होणारी कतल यामुळे मुंबईत हिट वेचचा धोका वाढला आहे. कॅन्क्रीटचे जाळे विस्तारले जात असून हिटमुळे वाहतूक बेतांवर परिणाम होत आहे. त्यामुळे मुंबईतील वाढत्या प्रदूषणाला बांधकामे जितकी जबाबदार तितकेच तुम्ही-आम्ही.

मायानगरी मुंबई देशाची आर्थिक राजधानी. मुंबईत काहीही घडले तर त्याची चर्चा तर होणारच. प्रदूषणात वाढ हा प्रश्न चर्चानुसार चर्चेत आहे. परंतु ठोस निर्णय करण्याबाबत न राज्य सरकार न मुंबई महापालिकेने तसदी घेतली. ना वाढत्या प्रदूषणाला मुंबईकरांनी गांधीयाने घेतले. हिवाळ्यात प्रदूषणात वाढ होते आणि वषातून एकदा विषय चर्चेला येतो. प्रदूषणात वाढ हा प्रश्न हिवाळ्यासाठी मर्यादित नसून प्रदूषणवाढीमुळे आरोग्यासह अनेक गोष्टींवर परिणाम होतो. बांधकाम टिकाणी नियमावली जारी केली. परंतु यासाठी कामयस्वरूपी नियमावली असणे गरजेचे आहे. मुंबईत दरवर्षी पावसाळ्यात उघड्या मॅनहोलचा प्रश्न ऐणीवर येतो. पावसाळ्यात खड्ड्यांचा प्रश्न चर्चेत येतो. वेळ निघून गेली की, हेच गंभीर प्रश्न चर्चेतही येत नाहीत. त्यामुळे वाढते प्रदूषण, कचऱ्याची समस्या, खड्ड्यांचा प्रश्न, पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न, आरोग्याचा प्रश्न यांसारख्या गंभीर प्रश्नांवर कायमस्वरूपी उत्तर शोधणे गरजेचे आहे.

मानवजातीच्या इतिहासात संवादाचे माणसाला जोडले आहे आणि आज समाजमाध्यमे ही संवादाची वेगवान व सर्वव्यापी साधन बनली आहेत; तरीही या संवादाची खोली आणि खरी अर्थपूर्णता टिकवणे ही काळाची गरज बनली आहे.

मानवजातीच्या इतिहास म्हणजे संवादाचा इतिहास आहे. आदिमानवाने गुहेच्या भिंतींवर उमटवलेली चित्रे असत किंवा संतांनी शब्दांतून पेरलेले विचार-संवादानेच माणूस माणसाशी जोडला गेला. काळ बदलला, साधने बदलली; मात्र संवादाची गरज अधिक तीव्र आणि व्यापक होत गेली. आज समाजमाध्यमे या संवादप्रवासाची सर्वात प्रभावी, वेगवान आणि सर्वव्यापी पायरी ठरली आहेत. एका क्षणात भावना, विचार, वातम्या आणि अनुभव जगाच्या दुसऱ्या टोकापर्यंत पोहोचतात. अंतराच्या भिंती कोसळतात, वेळेची बंधने सैल होतात. हरवलेली नाती पुन्हा सापडतात आणि विस्मरण गेलेले आद्य पुन्हा ऐकू येतात. या अर्थाने समाजमाध्यमे संवादाची सामर्थ्यशाली साधने ठरतात. मात्र याच वेगात एक सुक्ष्म पण महत्त्वाचा प्रश्न उभा राहतो- हा संवाद खरा आहे की केवळ त्याचा भास? शब्दांची रेलचेल वाढली असली, तरी शब्दांआड दडलेली संवेदना तितक्याच तीव्रतेने पोहोचते आहे का, याचा विचार करणे आज आवश्यक ठरते.

समाजमाध्यमांचे सर्वात मोठे योगदान म्हणजे अभिव्यक्तीला मिळालेली व्यापक मोकळीक. पूर्वी काही निवडक वर्गांपुरता मर्यादित असलेला संवाद आज सामान्य माणसाच्या हातात आला आहे. आपले मत मांडण्याची, प्रश्न विचारण्याची आणि अन्यायाविरुद्ध आवाज उठवण्याची संधी समाजमाध्यमांनी उपलब्ध करून दिली. सामाजिक चळवळींना बळ मिळाले, दुर्लक्षित घटकांचे अनुभव प्रकाशात आले आणि मद्धतीची आवाहने क्षणाधीन हजारो मनांपर्यंत पोहोचू लागली. संवाद शब्दांपुरता न राहता कृतीत उतरू लागला. परंतु याच खुलेपणात अपूर्ण माहिती, अफवा आणि भावनिक चिथावणी यांचा प्रसारही वेगाने होऊ लागला. संवाद समजून घेण्यासाठी न राहता जिंकण्यासाठी वापरला जाऊ लागतो. चर्चा वादात रूपांतरित होतात आणि मतभिन्नता शत्रुत्वाची बीजे पेरते. संवाद सुरू असतो; मात्र त्यामागील समजूत हळूहळू हरमजते. नातेसंबंधांच्या पातळीवर समाजमाध्यमांचा परिणाम अधिक खोल आणि गुंतागुंतीचा आहे.

समाजमाध्यमे आणि संवाद

दूरदेशी गेलेली मुले आई-वडिलांच्या आयुष्यात सहभागी होतात, मित्रांचे सुखदुःख क्षणाधीन समजते आणि आधार व सहदेवता सहज व्यक्त होतात. तरीही प्रत्यक्ष संवादाचे क्षण कमी होत चालले आहेत. कुटुंब एकत्र असते; पण प्रत्येकजण आपल्या-आपल्या स्क्रीनमध्ये गुंतलेला असतो. डोळ्यांत नजर घालून उमटणारा विश्वास, शांततेतून व्यक्त होणारी स्वच्छी आणि न बोलताही समजून घेण्याची क्षमता डिजिटल संवादात अनेकदा हरवते. "ऑनलाइन" असूनही माणूस आतून एकटा असल्याची भावना अनुभवू लागतो. नाती टिकतात; मात्र त्यांची भावनिक खोली कमी झाल्याची जाणीव प्रकटवते होते.

भाषा ही संवादाचा आत्मा आहे आणि समाजमाध्यमांनी भाषेचे स्वरूप लक्षणीयरीत्या बदलले आहे. संक्षिप्त शब्दप्रयोग, अपभ्रंश, अर्धवट वाक्ये आणि असभ्य अभिव्यक्ती यांचा वापर वाढू लागला आहे. विचारपूर्वक मांडणी करण्याऐवजी तत्काळ प्रतिक्रिया देण्याची सवय चढवली आहे. परिणामी संवादाची खोली आणि विचारांची सुस्पष्टता कमी होत जाते. भाषा उथळ झाली की संवाद उथळ होतो आणि संवाद उथळ झाला की नातेसंबंधही कमकुवत होतात. हा बदल केवळ भाषिक पातळीवर मर्यादित न राहता वैचारिक आणि सामाजिक पातळीवरही दूरगामी परिणाम घडणार ठरतो.

तरुण पिढीवर समाजमाध्यमांचा मानसिक परिणाम विशेष तीव्रतेने जाणवतो. आभासी लोकप्रियतेच्या सततच्या तुलनांमुळे आत्ममूल्य डळमळीत होते. प्रतिसाद मिळवण्याचा ताण, स्वीकाराची तीव्र भूक आणि कृत्रिम ओळखी यांमुळे अस्वस्थता वाढते. खरे भावविश्व मुखवट्याआड लपते आणि संवाद एके प्रकारचा अभिमान वाटू लागतो. तथापि, योग्य मार्गदर्शन आणि जाणीवपूर्वक वापर केला, तर हेच समाजमाध्यम सर्जनशीलता, आत्मअभिव्यक्ती आणि आत्मविश्वास वाढवण्याचे प्रभावी साधन ठरू शकते. येथे संवादाचा हेतू निर्णायक ठरतो.

लोकशाही व्यवस्थेत समाजमाध्यमांची भूमिका अत्यंत प्रभावी आहे. सार्वजनिक मतनिर्मिती, चर्चा आणि नागरिकांचा सहभाग वाढतो; मात्र त्याचवेळी दिशाभूल, प्रचार आणि एकांगी विचारसरणी पसरवण्याची शक्यताही वाढते. त्यामुळे डिजिटल साक्षरतेचे महत्त्व अनन्यसाधारण ठरते. माहितीची पडताळणी करण्याची सवय, संवादात संयम राखणे, मतभिन्नतेचा आदर करणे आणि शब्दांची सामाजिक जबाबदारी ओळखणे- हे आधुनिक नागरिकांचे अविभाज्य घटक बनले आहेत. संवादाची गुणवत्ता जपणे हीच खरी साक्षरता मानली पाहिजे.

अखेरीस, समाजमाध्यमे संवादाचे साधन की दुराव्याचे कारण, हा प्रश्न त्यांच्या स्वरूपाचा नसून आपल्या वापराचा आहे. ही माध्यमे धारदार आहेत-ती नाती जोडू शकतात आणि तोडूही शकतात. संवादात माणुसकी, संवेदना आणि विवेक टिकवला, तर समाजमाध्यमे अंतर कमी करतात; अन्यथा ती एकाकीपणाची भावना अधिक तीव्र करतात. म्हणून स्क्रीनच्या पलीकडे असलेल्या माणसाला माणूस काळाची मूलभूत गरज आहे. साधने बदलतील, संवादाचे मार्ग बदलतील; पण माणुसकी टिकली, तर संवाद कधीच संपणार नाही-तो समाजाला अधिक सुसंवादी बनवत पुढे जात राहील.

खूप प्रयत्न करूनही येत नाही शांत झोप

व्यायाम करणे आरोग्यासाठी अत्यंत फायदेशी ठरते. यामुळे आपलं शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य उत्तम राखण्यासाठी मदत होते. परंतु तुम्हाला माहीत आहे का? व्यायामाचा संबंध फक्त आपल्या शारीरिक आरोग्यावर नाही तर झोपेसोबतही असतो. असं आम्ही सांगत नसून काही दिवसांपूर्वी करण्यात आलेल्या संशोधनातून असं सिद्ध झाले आहे. एका नव्या संशोधनातून असा दाव करण्यात आला आहे की, जे तरुण फिजिकली ऑक्टिव्हिटीमध्ये सहभागी असतात. ते एक्सरसाइज न करणाऱ्यांच्या तुलनेत जास्त वेळ आणि उत्तम पद्धतीने झोप घेतात.

एक्सरसाइज केल्याने रात्री १० मिनिटं जास्त झोपतात

सायन्टिफिक रिपोर्ट्स नावाच्या जर्नलमध्ये प्रकाशित करण्यात आलेल्या या संशोधनामध्ये संशोधनकर्त्यांना असं आढळून आलं की, अशा तरुण व्यक्ती ज्या प्रत्येक तासाला काही जास्त परिश्रमाची कामं करतात, ते रात्री १८ मिनिटं लवकर, १० मिनिटं जास्त आणि

त्यांना शांत झोप मिळण्यासाठी मदत होते. दिवसभरात आळस केल्याने रात्री झोप येत नाही

संशोधनातून सिद्ध झालेले सर्व निष्कर्ष दिवसभरात जर तरुण निष्क्रिय राहत असतील तर रात्री त्यांना शांत झोप लागत नाही. संशोधनमध्ये सहभागी झालेले प्रतिस्पर्धी जेवढे दिवसभरामध्ये जास्त वेळेसाठी निष्क्रिय असतात. ते रात्रीच्या वेळी लवकर जोपतात आणि सकाळी उशीरा उठतात. पण त्यांची झोप पूर्ण होत

एक टक्के शांत झोप घेतात. पेन स्टेटच्या डेटा साईटिस्ट लिंडसे मास्टर म्हणतात की, 'शांत झोप येणं हे तरुणपणी अत्यंत अवघड असतं. कारण या दरम्यान झोप क्लासरूम परफॉर्मन्स, स्ट्रेस आणि इटिंग बिहेवियरमुळे डिस्टर्ब असते. याच गोष्टींवर हा रिसर्च लक्ष केंद्रित करतो. जर तरुण मुलांना प्रत्येक दिवशी जास्त एक्सरसाइज करण्यासाठी प्रोत्साहित केलं गेलं तर रात्री

दिवसेंदिवस लठ्ठपणाच्या समस्या वाढतच चालल्या आहे. अनेक उपाय करूनही लोकांचे वजन कमी होत नाही. तेव्हा तुम्ही या ड्रिंक ट्राय करावयाला हरकत नाही. त्याचे चांगले रिजल्टही तुम्हाला बघायला मिळतील. तुमच्या रात्रीच्या आहारावर तुमचं वजन किती वाढू शकतं हे अवलंबून असतं. तेव्हा रात्री झोपण्यापूर्वी या दोन ड्रिंक ट्राय

झोपण्याआधी प्या यूजफूल ड्रिंक... जिम न जाता पोटाची चर्बी होईल कमी

करण्याचे फायदे जाणून घ्या.

हळदीचं दूध : हळदीमध्ये वेगवेगळ्या प्रकारचे औषधी गुणधर्म आहेत.हळदीमध्ये प्रत्येक प्रकारचे न्यूट्रियंट्स असता. त्यामुळे वजन कमी करण्यास हळदीचं दूध फायदेशीर ठरते. झोपण्यापूर्वी या हळदीचं दूध पिल्यास चांगले रिजल्ट मिळतात.

मेथीचा चहा : जर तुम्हाला तुमच्या पोटाची चर्बी कमी करायची असेल तर आजच मेथीचा चहा प्यावाला सुरुवात करा. हिवाळ्यात जास्त जेवण जेवल्याने तुमची पचनशक्ती बिघडते. मेथीचा चहा तुमची पचनशक्ती सुधारते. याला बनवण्यासाठी एक ग्लास पाणी

घ्या त्यात एक चम्मच मेथी टाका. सकाळच्या वेळी हे पाणी गाळून घ्या आणि रात्री हलक गूरन करून घ्या. याचे तुम्हाला चांगले रिजल्ट्स मिळतील. **या कारणाने वाढतं वजन** : रात्री निदान झोपण्याच्या दोन तासाआधी जेवायला हवं. त्यामुळे जेवण पचण्यास मदत

होते. जेवण करून लगेच झोपणे आरोग्यासाठी हानिकारक आहे. त्यामुळे वजन वाढू नये यासाठी झोपण्याच्या दोन तासापूर्वी जेवण करणे गरजेचे आहे.

जर तुम्ही हेल्दी असाल आणि तरी सुद्धा तुम्हाला वजन कमी करायचं असेल किंवा फिट रहायचं असेल तर डेली डाएटमधून दररोज काही कॅलरी कमी करून तुम्ही वजन कमी करू शकता. तसेच कॅलरी कमी केल्याने तुमचं आरोग्यही चांगलं राहील. याआधी झालेल्या अनेक रिसर्चमधून ही बाब समोर आली आहे की, लो-कॅलरी डाएटचं सेवन करून आरोग्याशी संबंधित अनेकप्रकारच्या समस्या दूर होतात. अशात तुमचं वय वाढलं तरी तुम्ही तरुण दिसा.

डाएटमध्ये कितती कॅलरी कमी कराव्या : नुकत्याच झालेल्या एका नव्या रिसर्चमधून समोर आले आहे की, डेली डाएटमध्ये दररोज केवळ ३०० कॅलरी कमी करून शरीरात कलेस्ट्रॉलचं प्रमाण, ब्लड प्रेशरचं प्रमाण आणि ब्लड शुगरचं प्रमाण चांगलं होतं. सोबतच अनेकप्रकारच्या मेटाबॉलिकशी संबंधित आज्ञा तुमच्या जवळची भटकणार नाहीत. केवळ वेत लॉस नाही तर आरोग्यही चांगलं राहतं द लॅसेट डायबिटीस अॅन्ड इंडोक्रिनोलाजी नावाच्या जर्नलमध्ये प्रकाशित या रिसर्चमध्ये या गोष्टीचं समर्थन करण्यात आले आहे की, कमी कॅलरीचं सेवन केल्याने केवळ वजन कमी होतं असं नाही तर तुमचं आरोग्यही चांगलं राहतं आणि शरीरात

कॉम्प्लेक्स मेटाबॉलिक बदलही होत नाहीत. रिसर्चमध्ये ही गोष्ट सिद्ध करण्यात आली आहे की, जर तुम्ही तुमच्या दररोजच्या कॅलरी इन्टेकमध्ये कमतरता आणाल तर याने ना केवळ वजनच कमी होईल तर डायबिटीस आणि हृदयाशी संबंधित धोकाही कमी होतो.

२ वर्ष कॅलरी इन्टेकमध्ये २५ टक्के घट : या रिसर्चमध्ये अभ्यासकांनी २१ ते ५० वयोगटातील २०० महिला आणि पुरुषांची निवड केली आणि त्यांना दोन वेगवेगळ्या गुपमधुचे विभागण्यात आले. एका गुपला सांगण्यात आलं की, त्यांना २ वर्षांपर्यंत कॅलरी रिस्ट्रिक्शनची

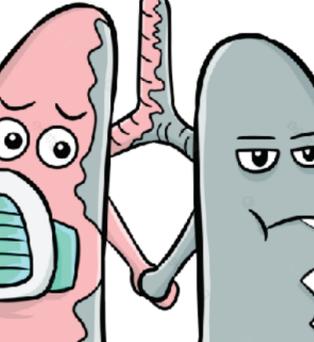
प्रॅक्टिस करायची आहे. या लोकांना सांगण्यात आले की, ते त्यांना हवं ते खाऊ शकतात. पण एक अट आहे. ती म्हणजे त्यांना त्यांच्या रोजच्या कॅलरी इन्टेकमध्ये २५ टक्के घट करायची होती. तेच दुसऱ्या गुपला सामान्य रूपाने खाणं-पिणं करण्यास सांगण्यात आलं.

७१ टक्के लोकांचं वजन १० टक्के घटलं : ज्या गुपमधील लोकांना कॅलरी कमी करण्यास सांगण्यात आले होते, त्यांच्यातील जास्तीत जास्त लोक २५ टक्के कॅलरी कल्याचं टारगेट पूर्ण करू शकले नाहीत आणि २ वर्षात त्यांनी सरासरी कॅलरीमध्ये ११.९ टक्के घट केली होती. जी दररोजच्या ३०० कॅलरीच्या बरोबरीत आहे. अभ्यासकांना आढळलं की, केवळ १ वर्षातच या गुपमधील लोकांच्या कोलेस्ट्रॉल आणि ब्लड प्रेशरमध्ये कमतरता आढळली. सोबतच साधारण ७१ टक्के लोक त्यांचं वजन १० टक्क्यांपर्यंत कमी करण्यात यशस्वी ठरले.

प्रोसेसड फूड करा अहॉइड : डाएटमध्ये हेल्दी करणे जसे की, फळ आणि भाज्यांचं जास्त सेवन करावं आणि प्रोसेसड फूड खाणं कमी करावं. हे दोन्ही प्रभावी उपाय आहेत. या माध्यमातून तुम्ही कॅलरी कमी करू शकता आणि हेल्दी राहू शकता.

खरे पाहता फुफुसाचा कॅन्सर हा शब्द ऐकल्यावर आपल्यासमोर प्रतिमा उभी राहते ती एका मागोमाग एक असा सिगारेट ओढण्याचा सपाटा लावणाऱ्या चेन स्मोकरची. फुफुसाचा कॅन्सर हा सिगारेटच्या, तंबाखूच्या व्यसनमुळे होतो हे आज अगदी सर्वमान्य, जगमान्य तत्व आहे. आतापर्यंत डॉक्टर तरी हेच समजत होते परंतु नव्या आलेल्या काही धक्कादायक संशोधनांचे निष्कर्ष असे सांगतात की ज्या व्यक्तीने कधी तंबाखू खाल्ली नाही किंवा सिगारेट ओढलेली नाही अशा व्यक्ती सुद्धा फुफुसाचा कॅन्सरला बळी पडू शकतात. खरे पाहता कॅन्सरचं प्राथमिक तत्व हेच आहे की शरीरातील पेशींमध्ये अचानक आणि असामान्य अशी होणारी वाढ. ही वाढ लगेच होत नाही. शरीरात अनेक वर्षे सातून अचानकपणे अशा वाढीचा उद्वेग होवू शकतो. त्यामुळे फुफुसाचा कॅन्सर ला जबाबदार असणारा धूर हा महत्त्वाचा घटक सिगारेट पिणाऱ्या किंवा न पिणाऱ्या अशा दोन्ही व्यक्तींच्या आयुष्यावर परिणाम करू शकतो. आपण समजून घेऊया की कुठल्या पद्धतीने आणि कुठल्या कारणासाठी सर्वसामान्य सिगारेट न पिणाऱ्या व्यक्ती अशा महाभयानक रोगाच्या विळख्यात सापडतात.

१. सिगारेटचा धूर पसरलेल्या वातावरणात राहिल्यामुळे : खरे पाहता जी व्यक्ती सिगारेट पिते तिच्या फुफुसामध्ये निकोटीन सातून राहिलेले असते. मात्र ज्या ठिकाणी बराच काळ व्यक्ती सिगारेट ओढत राहतात अशा वातावरणात देखील ज्या सिगारेट न ओढणाऱ्या व्यक्तींना काम करणाऱ्याची वेळ येते तेव्हा त्यांच्याही फुफुसामध्ये वातावरणामध्ये पसरून राहिलेला निकोटीन आणि टार जातो. अनेकदा सिगारेट ओढून झाल्यावर राहिलेले थोटूक न विझवता तसेच सोडले जाते. या थोटूकामधून निघणारा धूर वातावरण प्रदूषित करत राहतो

सिगारेट न पिणाऱ्यांना फुफुसांचा कॅन्सर होण्याचं प्रमाण वाढत

आणि याच वातावरणात जिथे काम करत राहावे लागते अशा व्यक्तींना याचा धोका संभवतो. या क्रियेला सेकंड-हँड स्मोकिंग म्हणतात. म्हणजे सिगारेट ओढली तर नाही पण सिगारेट च्या धुरात खूप वेळा काम करणाऱ्या किंवा रहाण्याची वेळ तर येते अशा वेळी त्या ही व्यक्तीला फुफुसे दुषित होण्याचा धोका सतावतो.

२. कॅन्सरला कारणीभूत ठरणऱ्या कार्सिनोजेनिक घटकांच्या सानिध्यात केले जाणारे काम काही काही व्यक्तींचे व्यवसाय अत्यंत दुर्दैवी असतात. खाण कामगार, कोळशाच्या खाणीत, वाळूच्या खाणीत काम करणारे लोक कामाच्या ठिकाणी होणाऱ्या प्रदूषणाचे शिकार बनत राहतात. अभ्रकाच्या खाणी तसेच डीझेल चे जे साठे असतात त्या ठिकाणी कॅन्सर ला कारणीभूत ठरणारी कार्सिनोजेनिक घटक प्रचंड प्रमाणात वातावरणात भरून राहिलेले असतात. डीझेल ईंजन असतात त्यांच्यामधून देखील मोठ्या प्रमाणात

कार्सिजेन उत्सर्जित होतो. त्यामुळे अशा ठिकाणी काम करणारे लोक भले सिगारेट ओढत नसतील तरीही त्यांच्या बाबतीत कॅन्सर चा धोका जास्त प्रमाणात असतो.

३. हवा प्रदूषण : सार्वजनिक वाहतुकीमधून केले जाणारे जे हवेचे प्रदूषण असते त्याच्या धुरात देखील कॅन्सर ला कारणीभूत ठरणारे घटक असतात. अत्यंत दाट लोकवस्तीचे प्रदेश आणि वाहनांची प्रचंड गर्दी असलेल्या ठिकाणी पेट्रोल डीझेल च्या धुरातून होणारा उत्सर्ग कॅन्सर च्या कार्सिनोजेनिक घटकांचे प्रमाण वाढवतो. २०१० साली डीझेल प्रदूषणाचे जागतिक ओझे या नावाने एक रिपोर्ट प्रसिद्ध करण्यात आला होता त्यात २०१० साली जवळजवळ २,२३,००० मृत्यू हे फुफुसाचा कॅन्सर चे होते ते ही फक्त डीझेल प्रदुषणाच्या प्रमुख कारणांमुळे झालेले असा निष्कर्ष नोंदवण्यात आलेला होतो.

४. रेडीएशन : किरणोत्सर्गाचा संसर्ग किती भयानक असू शकतो हे आपणास हिरोशिमा आणि नागासाकी च्या उदाहरणावरून ठाऊक आहे. खरे पाहता आज असे अनेक उद्योग धंदे आहेत ज्याच्यामधून रेडन नावाचा गॅस बाहेर पडतो. या अप्रत्यक्षपणे वातावरणात पसरणाऱ्या रेडीएशनचा परिणाम म्हणून हवा दुषित होते. अशा वातावरणात राहणाऱ्या आणि काम करणाऱ्या लोकांना फुफुसाचा कॅन्सर होण्याचा धोका सिगारेट ओढणाऱ्या व्यक्तीपेक्षा जवळजवळ ७० पट जास्त संभवतो. त्यामुळे सिगारेट न पिणाऱ्या व्यक्तींना देखील आपल्या वातावरणाचा अभ्यास करण्याची आणि आपल्या आजूबाजूच्या परिसरात काम करताना काळजी घेण्याची गरज आहे.

मऊ आणि मुलायम केसांसाठी गुलाबाच्या पाकळ्यांचा असा करा वापर

गुलाबाच्या पाकळ्या, गुलाब पावडर अथवा गुलाबपाण्याचा वापर तुम्ही तुमच्या त्वचेचं सौंदर्य वाढवण्यासाठी अथवा डोळ्यांना थंडावा देण्यासाठी नक्कीच केला असेल. मात्र तुम्हाला गुलाबाच्या पाकळ्या केसांसाठीदेखील तितक्याच उपयुक्त आहे हे माहीत आहे का. केसांमधील कोंडा कमी करण्यासाठी, केस चमकदार आणि मऊ करण्यासाठी, तेलकट केसांचा चिकटपणा कमी करण्यासाठी असं तुम्ही अनेक गोष्टींसाठी गुलाबपाणी, गुलाबाच्या पाकळ्या अथवा गुलाब पावडर वापरू शकता. गुलाबपाण्यामध्ये नैसर्गिक पोषक घटक असतात ज्यामुळे तुमच्या केसांचे सौंदर्य वाढू शकते.

गुलाबपाण्यात व्हिटॅमिन ए, बी ३, सी आणि ई मुबलक असते. ज्याचा परिणाम तुमच्या केसांच्या मुळांवर होतो. केसांच्या मुळांचे योग्य पोषण झाल्यामुळे तुमच्या केसांची योग्य वाढ होते. जर तुम्हाला लांबसडक आणि निरोगी केस हवे असतील तर केसांच्या मुळांना तेलासोबत दररोज गुलाबपाणी जरूर लावा. शिवाय सणासुदीला सुंदर केस हवे असतील तर गुलाब पाकळ्यांचा वापर करून असं वाढवा तुमच्या केसांचं सौंदर्य गुलाब पाकळ्यांचा वापर करून तयार करा हे अरमारक आणि हेअर ऑईल **केसांचा निस्तेजपणा कमी करण्यासाठी** : गुलाब पाकळ्यांमधील पोषक तत्व तुमच्या केसांच्या आरोग्यासाठी अतिशय पोषक असतात. ज्यामुळे तुमच्या केसांचा निस्तेजपणा कमी होऊ शकतो. **कसं तयार करावू हेअर ऑईल** : जोजोबा ऑईलमध्ये गुलाबाच्या पाकळ्या मिसळा. तेल थोडं कोमट करा आणि या तेलाचे केसांच्या मुळांना दहा मिनिटं मस्त मसाज करा. वीस मिनिटांनी केस स्वच्छ धुवून टाका. दोन ते तीन दिवसांनी हा मसाज केला तर एका महिन्यात तुमच्या केसांचा निस्तेजपणा कमी होईल.

केसांमधील कोंडा कमी करण्यासाठी : हवामानात झालेला बदल अथवा कोरड्या त्वचेमुळे केसांमध्ये कोंडा निर्माण होतो. अशा वेळी सतत अँटि डॅन्ड्रफ शॅम्पूचा मारा झाल्यास केसांचे नुकसान होऊ शकते. कोंड्यावर नैसर्गिक उपाय केल्यास नक्कीच चांगला फायदा होऊ शकतो.

कसा तयार करावू हेअरपॅक : अर्धा कप मेथीचे दाणे, चार पाच गुलाबाच्या पाकळ्या दोन ते तीन कप गुलाबपाण्यामध्ये चार तास भिजत देवा. त्यानंतर त्याची एक जाडसर पेस्ट करून ती केसांना एखाद्या हेअरपॅकप्रमाणे केसांवर लावा. अर्धा तासाने केस स्वच्छ करा. हा उपाय महिन्यातून एकदा केल्यास तुमच्या केसांमधील कोंडा कमी होईल आणि केसांचे आरोग्य वाढेल

नैसर्गिक ग्लो येण्यासाठी : तुमचे केस फिझी अथवा कोरडे असतील त्यांना मॅनेज करण्यासाठी तुम्ही गुलाबपाणी वापरू शकता. गुलाबपाण्यामुळे तुमचे केस मऊ आणि मुलायम होतात. शिवाय त्यांच्यावर एक नैसर्गिक चमक दिसू लागते.

कसा तयार करावू हेअरपॅक : एका कोरफडीचा गर घ्या त्यामध्ये गुलाबाच्या पाकळ्या अथवा गुलाब पावडर मिसळून एक हेअरपॅक तयार करा. या मिश्रणाची पेस्ट तुम्ही मिक्सरचा वापर करून तयार करू शकता. हा हेअर पॅक केसांना लावून तुम्ही अर्धा तासाने तुमचे केस धुवू शकता. आठवड्यातून एकदा हा उपाय केल्यास तुमचे केस मऊ आणि चमकदार दिसू लागतील.

केसांचा तेलकटपणा कमी करण्यासाठी : जर तुमच्या केसांमधील त्वचा तेलकट असेल तर तुमचे केस तेलकट आणि चिकट होतात. अशा केसांवर धुळ आणि माती पटकन चिकटते. ज्यामुळे मग केस लवकर खराब होऊ शकतात. केसांच्या मुळांमधील हे अतिरिक्त तेल कमी करण्यासाठी तुम्ही गुलाबपाण्याने केसांना मसाज करू शकता. **कसं तयार करावू हेअर ऑईल** : यासाठी गुलाबपाण्यात थोडंसं ऑलिव्ह ऑईल मिसळून त्याने केसांना हळूवार हातातने मसाज करा. नियमित केल्या या उपायाने तुमचे केस मऊ आणि मुलायम दिसू लागतील.

मंत्रांमध्ये असणारी शक्ती

कठीण काम सिद्धीस जाते. गरिबी दूर होऊन लक्ष्मी प्राप्ती होते.

नमो भगवते श्री पार्षनाथाय क्षेमं कराय ह्री नमः।

या मंत्राचा जप केल्याने अचानक येणारे संकट आणि भीती दूर होते.

ह्री श्री हर-हर स्वाहा।

हा मंत्र दररोज १०८ वेळा जप केल्याने रोग, संकट आणि कोणत्याही प्रकारची चिंता दूर होते.

ह्री श्री कलिकुंड स्वामिने नमः।

या मंत्राचा सव्या लाख जप केल्याने कठिणातील

सरकते जिने, १४ सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांची नजर वांद्रे रेल्वे स्थानक (पूर्व) येथील स्काँयवॉक पादचाऱ्यांच्या सेवेत

■ बातमी / लेख, प्रीती दिपक नाईक

वांद्रे रेल्वे स्थानक (पूर्व) पासून पश्चिम द्रुतगती महामार्गावरील कलानगर जंक्शनपर्यंतची नवीन आकाश मार्गिका एकूण ६८० मीटर लांबीची व सरासरी ५.४० मीटर रूंदीची आहे. पादचाऱ्यांच्या विविध टिकाणांहुन सहज प्रवेशासाठी ४ जिने आहेत. दोन सरकते जिने, पादचाऱ्यांच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने १४ सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवण्यात आले आहेत. वांद्रे येथील स्काँयवॉक पादचाऱ्यांच्या सेवेत दाखल झाला आहे.

वांद्रे (पूर्व) येथील वांद्रे न्यायालय, वांद्रे-कुर्ला संकुल, म्हाडा तसेच जिल्हाधिकारी कार्यालयात ये-जा करण्याच्या नागरिकांच्या

सोयीसाठी निर्मित नवीन आकाश मार्गिकेचे लोकार्पण माहिती तंत्रज्ञान, सांस्कृतिक कार्य मंत्री तथा मुंबई उपनगर जिल्हाचे पालकमंत्री आशिष शेलार यांच्या हस्ते करण्यात आले आहे. उच्च न्यायालयाच्या निदर्शानुसार, मुंबई महापालिकेमार्फत ही उच्च प्रतीची, दीर्घकाळ टिकणारी व आधुनिक सुविधांनी युक्त आकाश मार्गिका उभारण्यात आली आहे.

या लोकार्पण सोहळ्याला स्थानिक आमदार वरुण सरदेसाई, अतिरिक्त महापालिका आयुक्त (प्रकल्प) अभिजीत बांगर, उपायुक्त (पायाभूत सुविधा) गिरीश निकम तसेच एच पूर्व विभागाच्या सहायक आयुक्त मृदुला अंडे आदी उपस्थित होते. आकाश मार्गिकेचे कामकाज विक्रमी वेळेत पूर्ण

करणे कार्यकारी अभियंता नामदेव रावकाळे, सहाय्यक अभियंता प्रशांत जावळे, दुय्यम अभियंता अमित दसूरकर यांचा शेलार यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. दरम्यान, यामुळे पादचाऱ्यांना मोठा दिलासा मिळणार आहे.

■ कर्मचारी, प्रवाशांचा वेळ वाचणार

वांद्रे रेल्वे स्थानक (पूर्व) ते म्हाडा कार्यालय, पश्चिम पूर्व महामार्ग, वांद्रे न्यायालय, वांद्रे-कुर्ला संकुलच्या वाणिज्यिक परिसरातील कार्यालयांमधून मार्गक्रमण करणारे कर्मचारी, पादचाऱ्यांसाठी ही आकाश मार्गिका उपयुक्त ठरणार आहे. थेट रेल्वे स्थानकातील पादचारी पुलाला जोडणी असल्यामुळे तसेच पश्चिम द्रुतगती महामार्ग येथे रस्ता ओलांडण्यासाठी उपलब्ध

सुविधेमुळे पादचारी या आकाश मार्गिकेचा वापर करतील.

■ सुरक्षित व वेळेची बचत करणारी मार्गिका

वांद्रे रेल्वे स्थानक (पूर्व), वांद्रे न्यायालय, म्हाडा कार्यालय तसेच वांद्रे-कुर्ला संकुल या अत्यंत वर्दळीच्या परिसरात दररोज मोठ्या संख्येने पादचाऱ्यांची ये-जा होत असते. पश्चिम द्रुतगती महामार्गावरील प्रचंड वाहतूक आणि काणेकर रस्त्यावरील गर्दीमुळे रस्ता ओलांडताना अडचणी व अपघाताचा धोका निर्माण होत होता. या पार्श्वभूमीवर पादचाऱ्यांसाठी सुरक्षित, सुलभ आणि वेळ बचत करणारी सुविधा म्हणून या आकाश मार्गिकेची उभारणी करण्यात आली आहे.

उपमुख्यमंत्री शिंदेची सलग २ मंत्रिमंडळ बैठकांना दांडी... १३ कॅबिनेट मंत्रीही गैरहजर

■ मुंबई । प्रतिनिधी,

राज्यात सध्या सुरू असलेल्या जिल्हा परिषद आणि पंचायत समिती निवडणुकीच्या रणधुमाळीचा परिणाम मंगळवारी मंत्रिमंडळ बैठकीवर दिसला. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली मंगळवारी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीला तब्बल १३ कॅबिनेट मंत्री गैरहजर होते, तर उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे हे सलग दोन मंत्रिमंडळ बैठकांना उपस्थित राहिलेले नाहीत. राज्यात २९ महापालिकांच्या निवडणुका होऊन निकाल घोषित झाल्यानंतर मंत्रिमंडळाची पहिली बैठक २४ जानेवारीला पार पडली. या बैठकीनंतर मुख्यमंत्री फडणवीस दावोस दौऱ्यावर निघून गेले. मुख्यमंत्री दावोसचा दौरा आटोपून आल्यानंतर मंगळवारी मंत्रालयात मंत्रिमंडळाची पहिली बैठक पार पडली. आजच्या बैठकीला उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्यासह २१ मंत्री उपस्थित होते.

■ मंत्रिमंडळ बैठकीला गैरहजर राहिलेले मंत्री

उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, हसन मुश्रीफ, गुलाबराव पाटील, उदय सामंत, अतुल सावे, शंभूराज देसाई, दत्तात्रय भरणे, आदिती तटकरे, शिवेंद्रराजे भोसले, भरत गोगावले, मकरंद जाधव पाटील, बाबासाहेब पाटील, प्रकाश आंबितकर

मुख्यमंत्री घेणार सात दिवसांत २२ प्रचारसभा

राज्यातील १२ जिल्हा परिषद आणि १२५ पंचायत समितींच्या निवडणुका सध्या सुरू आहेत. परिणामी, अनेक मंत्री या निवडणुकीच्या प्रचारात गुंतले आहेत. त्यामुळे या निवडणुका पार पडेपर्यंत मंत्री मंत्रालयात उपस्थित राहण्याची शक्यता कमी आहे. दरम्यान, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस हे जिल्हा परिषद निवडणुकीत पुढील सात दिवसांत २२ सभा घेणार असून ते २८ जानेवारीपासून कोकणातून आपल्या प्रचारसभेला सुरुवात करतील.

शिंदेच्याही सातारा जिल्ह्यात सभा, रोड शा

नगरपालिका आणि महापालिका निवडणुकीच्या पाठोपाठ एकनाथ शिंदे यांनी स्वतःला जिल्हा परिषद निवडणुकीच्या प्रचारात झोकून दिले आहे. आजच्या मंत्रिमंडळ बैठकीला उपस्थित न राहता शिंदे यांनी सातारा जिल्ह्यात प्रचारसभा घेतल्या. जिल्हा परिषद निवडणुकीत शिंदे यांच्या जवळपास ३० हून अधिक सभा आणि रोड शो होणार आहेत. दरम्यान, जिल्हा परिषदेच्या सार्वत्रिक निवडणुकीसाठी येथे ५ फेब्रुवारीला मतदान होत आहे. त्यामुळे या आठवड्यात मुख्यमंत्र्यांसह सर्वच मंत्री निवडणूक प्रचारात गर्क असणार आहेत.

पनवेलमध्ये ५ अनधिकृत शाळांवर कारवाई मान्यता प्रमाणपत्र नसल्यामुळे पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल

गुन्हा दाखल झालेल्या शाळांची नावे

- ▶ एस. जी. टी. इंटरनॅशनल स्कूल, करंजाडे (सेक्टर-१)
- ▶ वैदिक टी इंटरनॅशनल स्कूल, करंजाडे (सेक्टर-३)
- ▶ वैद्युत पब्लिक स्कूल, करंजाडे (सेक्टर-३)
- ▶ दि बुद्धिस्ट इंटरनॅशनल स्कूल (प्राथमिक), दापोली पारगाव
- ▶ दि बुद्धिस्ट इंटरनॅशनल स्कूल (माध्यमिक), करंजाडे (सेक्टर आर-१)

■ नवी मुंबई । प्रतिनिधी,

मान्यता प्रमाणपत्राशिवाय शाळा चालवून विद्यार्थ्यांकडून फी वसूल करत शासन, पालक व विद्यार्थ्यांची फसवणूक करणाऱ्या पनवेल तालुक्यातील पाच शाळांच्या संस्थाचालक, अध्यक्ष व संचालकांविरुद्ध पनवेल शहर पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. शासनाची कोणतीही मान्यता नसताना अनधिकृतपणे शाळा चालवून शिक्षण हक्क कायदा (आरटीई) चे उल्लंघन केल्याप्रकरणी ही कारवाई करण्यात आली असून, त्यामुळे अनधिकृत शाळा चालकांचे धावे दगाणले आहेत.

बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा हक्क अधिनियमानुसार कोणतीही शाळा शासन किंवा स्थानिक प्राधिकरणाच्या मान्यता प्रमाणपत्राशिवाय चालवता येत नाही. रायगड जिल्हा परिषदेच्या आदेशानुसार गतवर्षी पनवेल शहर परिसरातील शाळांची तपासणी करण्यात आली होती. या तपासणीत पाच शाळांकडे कोणतेही मान्यता प्रमाणपत्र अथवा

स्वतंत्र यू-डायस क्रमांक नसल्याचे निष्पन्न झाले. या शाळांनी पालकांना अंधारात ठेवून विद्यार्थी व शासनाची फसवणूक केल्याचे चौकशीत उघड झाले आहे. त्यानंतर तत्कालीन गट शिक्षणाधिकारी एस. आर. मोहिते यांनी ११ सप्टेंबर रोजी संबंधित शाळांना नोटीस बजावून तत्काळ शाळा बंद करण्याचे व विद्यार्थ्यांना जवळच्या मान्यताप्राप्त शाळांमध्ये दाखल करण्याचे निर्देश दिले होते. तसेच दंड भरून हमीपत्र सादर करण्यास सांगण्यात आले होते. मात्र, जून २०२२ पासूनच हे संस्थाचालक नियमबाह्य पद्धतीने शाळा चालवत असल्याचे केंद्रप्रमुखांच्या अहवालातून स्पष्ट झाले. प्रत्यक्ष पाहणीत या शाळा अद्याप सुरू असल्याचे आढळल्याने अखेर फौजदारी कारवाईचा निर्णय घेण्यात आला. त्यानुसार गट शिक्षणाधिकारी शाहू सतपाल यांनी पनवेल शहर पोलीस ठाण्यात तक्रार दाखल केल्यानंतर पोलीसांनी संबंधित पाचही शाळांच्या संस्थापक, अध्यक्ष व संचालकांविरुद्ध बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा हक्क अधिनियमान्वये गुन्हा दाखल केल आहे.

दरम्यान, पालकांनी मान्यता नसलेल्या शाळांमध्ये आपल्या पाल्यांचे प्रवेश घेऊ नयेत, असे आवाहन रायगड जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण विभागाने केले असून, नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या कोणत्याही संस्थेची गय केली जाणार नसल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

महाराष्ट्रात इंजिनीयरींगचा अजब चमत्कार! मीरा-भाईदरमधील ४ पदरीउड्डाणपूल अचानक मध्येच २ पदरी झाला

■ मुंबई । प्रतिनिधी,

महाराष्ट्रात सध्या मोठ्या प्रमाणात विकासकामे सुरू आहेत. वाहतूक कोंडी सोडण्यासाठी महाराष्ट्रात उड्डाणपुलांचे जाळे उभारण्यात येत आहे. अशातच महाराष्ट्रात इंजिनीयरींगचा अजब चमत्कार पहायला मिळाला आहे. महाराष्ट्रातील मीरा-भाईदर शहरात वाहतूक कोंडी कमी करण्यासाठी बांधण्यात आलेला एक नवीन उड्डाणपूल सध्या सोशल मीडियावर तुफान व्हायरल होत आहे. उड्डाणपुलाच्या असामान्य रचनेमुळे नागरिक आणि नेटिझन्स गोंधळले आहेत, तर प्रशासकीय नियोजनावरही प्रश्न उपस्थित केले जात आहेत. मीरा-भाईदरचा हा उड्डाणपूल सोशल मीडियावर का व्हायरल होत आहे?

मीरा रोड ते भाईदरला जोडणाऱ्या या उड्डाणपुलाचा एक

व्हिडिओ सोशल मीडियावर वेगाने व्हायरल होत आहे. व्हिडिओमध्ये स्पष्टपणे दिसून येते की उड्डाणपुलाची सुरुवात एका भव्य, चार पदरी रस्त्याने होते, परंतु नंतर अचानक मध्यभागी अरंद होते, दुसऱ्या टोकाला फक्त दोन पदरी होते. उड्डाणपूल सामान्यतः जलद आणि सुरळीत वाहतूकीसाठी बांधले जाऊत. तथापि, या उड्डाणपुलाच्या

डिझाइनमुळे एक अडथळ निर्माण झाला आहे. जेव्हा चार लेनवरून वेगाने जाणारी वाहने अचानक दोन लेनपर्यंत अरंद होतात तेव्हा वाहतूक कोंडी निर्माण होते आणि अपघातांचा धोका वाढतो.

स्थानिक नागरिक आणि सोशल मीडिया पेज या उड्डाणपुलाबद्दल उपहासात्मक टिप्पण्या पोस्ट करत आहेत.

या संपूर्ण प्रकरणावर संबंधित एमएमआरडीए (मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण) विभागाकडून कोणतीही अधिकृत प्रतिक्रिया आलेली नाही. अशी रचना का तयार करण्यात आली आणि ही समस्या कधी सोडवली जाईल याचे स्पष्टीकरण प्रशासनाकडून घावे अशी मागणी नागरिक करत आहेत. स्थानिक रहिवाशांनी संपूर्ण उड्डाणपूल चार पदरी करण्याचा किंवा पय्याची वाहतूक व्यवस्थापनाची मागणी केली आहे. सध्या, समस्येवर तोडगा काढण्याऐवजी, उड्डाणपूल एच नवीन समस्या बनला आहे.

लोक विचारत आहेत की, "हे कोणत्या प्रकारचे अभियांत्रिकी मांडिले आहे?" काहींनी याला "अनियोजित काम" म्हटले आहे, तर काहींनी गंमतीने याला "अभियांत्रिकी चमत्कार" असेही म्हटले आहे. या विचित्र डिझाइनवर नेटिझन्सनी विविध प्रतिक्रिया दिल्या आहेत. काहींनी याला नियोजनाचा अभाव म्हटले आहे, तर काहींनी असे म्हटले

आहे की अशा उड्डाणपुलांमुळे वाहतूक सुलभ होण्याऐवजी गुंतागुंत होईल.

प्रशासनाने अशी विचित्र रचना का केली असावी?

सुत्रांच्या माहितीनुसार, परिसरात सुरू असलेल्या मेट्रोच्या कामामुळे आणि मर्यादित जागेमुळे उड्डाणपुलाची रचना आवश्यक असू शकते. तथापि, रस्ता पूर्णपणे रुंद होईपर्यंत वाहतूक समस्या सोडवण्याऐवजी आणखी वाढण्याची भीती आहे. तसांचे म्हणणे आहे की चार लेनवरून दोन लेनमध्ये अचानक बदल करणे चालकांसाठी धोकादायक ठरू शकते. वेगाने जाणाऱ्या वाहनांना अचानक लेन बदलण्यास भाग पाडले जाते, ज्यामुळे टक्कर होण्याचा धोका वाढतो. गर्दीच्या वेळी ही परिस्थिती विशेषतः गंभीर असू शकते.

कचऱ्यातून उजळणार नशिबाचे अक्षर... १३ रणरागिणींची शिक्षणाकडे झेप!

■ नवी मुंबई । प्रतिनिधी,

पहाटेच्या धुक्यात कचऱ्याच्या ढिगाऱ्यांतून उपजीविका शोधणाऱ्या महिला आणि दुपारी वही-पुरतक हातात घेऊन वर्गात बसलेल्या विद्यार्थिनी हे चित्र आज नवी मुंबईत वास्तव बनले आहे. स्त्री मुक्ती संघटनेने नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या सहकार्याने सुरू केलेल्या 'स्लम मॉडेल' मधून उभ्या राहिलेल्या कचरा वेचक महिलांचा हा प्रवास आता थेट दहावीच्या बोर्ड परीक्षेपर्यंत पोहोचला आहे. वर्षानुवर्षे शिक्षणापासून दूर राहिलेल्या या महिलांपैकी १३ जणी यंदा दहावीची परीक्षा देत आहेत. ही केवळ परीक्षा नसून आयुष्याला कलाटणी देण्याच्या दृष्टिकोनातून टाकलेले पाऊल असल्याची भावना नागरिकांमार्फत व्यक्त होत आहे.

स्त्री मुक्ती संघटनेने नवी मुंबईतील विविध झोपडपट्ट्यांमध्ये महिलांचे संघटन उभारून 'स्लम मॉडेल' सुरू केले. मॉडेलमधील शेकडो महिला

शरोघरी जाऊन ओला-सुका कचरा संकलन करतात. त्याचे या प्रकल्प केवळ स्वच्छतेपुरता मर्यादित न राहता महिलांच्या आणि त्यांच्या कुटुंबांच्या सर्वांगीण विकासाकडे वळला आणि त्यातूनच शिक्षणाचा नवा अध्याय सुरू झाला. वर्गीकरण करून खतनिर्मिती केली जाते. या उपक्रमामुळे महिलांना नियमित उत्पन्न मिळाले. मात्र हा प्रा. वृषाली मगदूम यांच्या पुढाकाराने दहावीच्या परीक्षेची तयारी सुरू झाली. सुरुवातीला

चित्रपटातून मिळाली उभारी

गेल्या वर्षी प्रदर्शित झालेला 'आता थांबायच नाही' हा मराठी चित्रपट या महिलांना दाखवण्यात आला. त्या चित्रपटातील संघर्षात त्यांना स्वतःचे प्रतिबिंब दिसले आणि 'आपणही शिकू शकतो आपणही दहावी देऊ शकतो' हा विचार प्रथमच ठामपणे त्यांच्या मनात रुजला. या महिलांपैकी बहुतांश महिलांच्या मनात लहानपणी शिकण्याची तीव्र इच्छा होती. मात्र वारिद्वय, कौटुंबिक जबाबदाऱ्या आणि लहान वयातच कामावर जावे लागल्यामुळे त्यांचे शिक्षण अर्धवट सुटले. कुणी सातवीत, कुणी आठवीत, तर कुणी नववीत शाळा सोडली. त्यानंतर लन, संसार आणि जगण्यासाठीचा संघर्ष सुरू झाला आणि शिक्षणाची पाटी अपूर्णच राहिली.

२५ महिला पुढे आल्या, मात्र अखेर १३ जणींनी सर्व अडचणींवर मात करत परीक्षा देण्याचा निर्धार हायम देवला. बहुतेकांचे शिक्षण १५ ते २० वर्षांपूर्वी सुटले होते. लपनानंतर नाव बदलणे, काहींचे सिंगल पॅरेंट असणे, कागदपत्रांची कमतरता यामुळे फॉर्म भरण्यापासून बोर्ड नोंदीपर्यंत अनेक अडथळे आले. पण सर्व अडचणींवर मात करत अखेर त्यांच्या नावांची बोर्डात अधिकृत नोंद झाली. सुरुवातीची भीती आणि संकोच

आता आत्मविश्वासात बदलला आहे. स्त्रीमुक्ती संघटनेमुळे आम्हाला ही संधी मिळाली आहे; तिचे सोने करू, असा ठाम विश्वास या महिलांनी व्यक्त केला. दहावीनंतर काहीजणी पुढील शिक्षण, काही समाजकार्य, तर काही आपल्या - कुलासाठी मार्गदर्शक होण्याचे स्वप्न पाहत आहेत. फक्त कचरा वेचक म्हणून नाही, तर शिकलेल्या, आत्मनिर्भर महिला म्हणून जगायचे आहे, हा त्यांचा समान सूर आहे.

सकाळी काम, नंतर वर्ग

रेल्वे अधिकाऱ्यांचा प्रमाणिकपणा रोख रक्कमेसह ४ लाखांचे दागिने केले परत

■ मुंबई । प्रतिनिधी,

मध्य रेल्वेच्या कल्याण रेल्वे स्थानकात सापडलेल्या बॅगेत रेल्वे अधिकाऱ्यांना रोख रक्कम आणि दागिने आढळले. अधिकाऱ्यांनी बॅग हलवलेल्या प्रवाशांचा शोध घेऊन त्यांची १२ हजार ६० रुपये रक्कम तसेच अंदाजे ४ लाख रुपये किंमतीचे दागिने परत केले.

२२ जानेवारी रोजी मुख्य बुकिंग क्लार्क राहुल कुमार यांना कल्याण येथे कार्यालयाजवळ एक जॅकेट व एक बॅग आढळून आली. त्यांनी तत्काळ कर्तव्यावर असलेले उपस्थानक व्यवस्थापक (वाणिज्य) उमेश विश्वकर्मा यांना याबाबत माहिती दिली. उपस्थानक व्यवस्थापकांच्या कार्यालयात,

कर्तव्यावर असलेल्या आरपीएफ कर्मचाऱ्यांच्या उपस्थितीत ही बॅग उघडण्यात आली असता त्यामध्ये रोख रक्कम १२ हजार ६० रुपये तसेच अंदाजे ४ लाख रुपये किंमतीचे दागिने आढळून आले. आरपीएफच्या मदतीने संबंधित प्रवाशाचा शोध घेऊन त्यांना कसारा येथून शोधण्यात आले.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रियल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रियल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या / लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधित वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणवृत्ती - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed, Published and Owned by Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik. Printed at SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi Industrial Estate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building, Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com